

**Pomorski Uniwersytet Medyczny
w Szczecinie**

—
Załącznik nr 1
do uchwały nr 66/2019
Prezydium Polskiej Komisji Akredytacyjnej
z dnia 28 lutego 2019 r. z późn. zm.

**Ocena programowa
Profil ogólnoakademicki
Raport samooceny**

**Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie
Wydział Medycyny i Stomatologii
Ul. Rybacka 1
70-204 Szczecin
KIERUNEK LEKARSKI**

Nazwa ocenianego kierunku studiów: **kierunek lekarski**

1. Poziom/y studiów: **jednolite studia magisterskie**
2. Forma/y studiów: **stacjonarne i niestacjonarne**
3. Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek¹
Dziedzina nauk medycznych i nauk o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne – 100%

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów

zgodne z Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 r. w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz.U. z 2019 r. poz. 1573)

Skład zespołu przygotowującego raport samooceny

Imię i nazwisko	Tytuł lub stopień naukowy/stanowisko/funkcja pełniona w uczelni
Edyta Paczkowska	prof. dr hab. n. med., Dziekan Wydziału Medycyny i Stomatologii
Aneta Cymbaluk-Płaska	prof. dr hab. n. med., Prorektor ds. Dydaktyki
Bartłomiej Baumert	dr hab. n. med., Prodziekan Wydziału Medycyny i Stomatologii
Aleksandra Gawlikowska-Sroka	dr hab. n. med. prof. PUM, Prodziekan Wydziału Medycyny i Stomatologii
Aleksandra Wilk	dr hab. n. med., Pełnomocnik Dziekana Wydziału Medycyny i Stomatologii ds. English Program
Dagmara Budek	mgr, Dyrektor Biblioteki PUM
Monika Antosiewicz	samodzielny referent, Dziekanat Wydział Medycyny i Stomatologii

¹Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz. U. 2018 poz. 1818).

Spis treści

Efekty uczenia się zakładane dla ocenianego kierunku, poziomu i profilu studiów	2
Skład zespołu przygotowującego raport samooceny	2
Wskazówki ogólne do raportu samooceny	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Prezentacja uczelni	5
Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim	6
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	6
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	10
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	13
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	16
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	20
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	24
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	29
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	33
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	39
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	40
Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów	45
Część III. Załączniki	47
Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów	47
Załącznik nr 2. Wykaz materiałów uzupełniających	51

Wykaz użytych w tekście skrótów

ABK - Akademickie Biuro Karier PUM
BG - Biblioteka Główna PUM
CEM - Centrum Egzaminów Medycznych
CET - Centrum Egzaminów Testowych PUM
CSM - Centrum Symulacji Medycznych PUM
CTT - Centrum Transferu Technologii PUM
CWBK – Centrum Wsparcia Badań Klinicznych PUM
DUM PUM - Dzieciocy Uniwersytet Medyczny Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
EP - English Program
EZD - Elektroniczne Zarządzanie Dokumentami
IBN - Infrastruktura Badawczo-Naukowa
IFMSA-Poland - Międzynarodowa Federacja Stowarzyszeń Studentów Medycyny, Polska
LEK- Lekarski Egzamin Końcowy
MAM PUM- Młodzieżowa Akademia Medyczna Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego
MOSTUM - Program Mobilności Studentów Uczelni Medycznych
MUS PUM - Medyczny Uniwersytet Seniora PUM
OIL - Okręgowa Izba Lekarska
OSG - Otoczenie Społeczno-Gospodarcze
PRK - Polskie Ramy Kwalifikacji
ProgressLEK - Uczelniany Lekarski Egzamin Końcowy
SKN - Studenckie Koło Naukowe
SPNJO - Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych
STN - Studenckie Towarzystwo Naukowe
SWFiS - Studium Wychowania Fizycznego i Sportu
TDUPSiD - Towarzystwo Doskonalenia Umiejętności Praktycznych Studentów i Doktorantów
USK1 - Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 1 im. Tadeusza Sokołowskiego PUM w Szczecinie
USK2 - Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 2 PUM w Szczecinie
USZJK - Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia
UZZJK - Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia
WMiS - Wydział Medycyny i Stomatologii
WZZJK - Wydziałowy Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia
ZR – Zarządzenie Rektora PUM

Prezentacja uczelni

Pomorski Uniwersytet Medyczny w Szczecinie (PUM) to uczelnia której początki sięgają 1948 r. Jest uczelnią publiczną o uznanej renomie, której funkcjonowanie opiera się na działalności dydaktycznej, naukowej i w ramach realizowania zadań szpitali klinicznych również leczniczej. Obecnie kształci studentów na 13 kierunkach, w ramach trzech wydziałów: Wydział Medycyny i Stomatologii (WMiS), Wydział Farmacji, Biotechnologii Medycznej i Medycyny Laboratoryjnej oraz Wydział Nauk o Zdrowiu. Są to jednolite studia magisterskie, studia I, II i III stopnia, studia w szkole doktorskiej oraz studia podyplomowe. Od 1996 r. funkcjonuje również program anglojęzyczny. W strukturze WMiS znajdują się katedry, kliniki, oddziały kliniczne, zakłady, samodzielne pracownie. Bazę dydaktyczną stanowią dwa duże szpitale kliniczne Uniwersytecki Szpital Kliniczny nr 1 i nr 2 w Szczecinie oraz Uniwersytecka Klinika Stomatologiczna. Obecnie na wszystkich kierunkach PUM studiuje niemal 5400 studentów, w tym na kierunku lekarskim niemal 2000 studentów. Uczelnia realizuje program wymiany międzynarodowej Erasmus+. Studenci uczestniczą w badaniach naukowych, są laureatami konkursów, stypendystami Ministra Zdrowia i zdobywcami Diamentowych Grantów oraz bardzo dobrze zdają Lekarski Egzamin Końcowy.

Uczelnia nieustannie się rozwija, powstają nowe inwestycje w tym Centrum Symulacji Medycznej, Centrum Egzaminów Testowych, Międzywydziałowe Centrum Dydaktyki nr 3, Centrum Medycyny Translacyjnej z Collegium Pharmaceuticum. PUM posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medycznej i nauki o zdrowiu. W ocenie jakości działalności naukowej otrzymał kategorię w dyscyplinie nauki farmaceutyczne A+, nauki medyczne A, nauki o zdrowiu A. Ponadto zajmuje czołowe miejsca wśród uczelni w rankingu Perspektywy, w 2023 r. uplasował się na 13 miejscu oraz na 1 pod względem efektywności naukowej. Został wyróżniony ELSEVIER Research Impact Leader Awards w kategorii Medical Sciences. Rektor PUM został laureatem Nagrody Zaufania Złoty Otis 2023 za bezprecedensowy rozwój Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie.

Część I. Samoocena uczelni w zakresie spełniania szczegółowych kryteriów oceny programowej na kierunku studiów o profilu ogólnoakademickim

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

1.1. Powiązanie koncepcji kształcenia z misją i głównymi celami strategicznymi Uczelni

Koncepcja wszechstronnego kształcenia lekarzy, realizowana przez cały okres funkcjonowania Wydziału, sprowadza się do rzetelnego i profesjonalnego przygotowania studentów do wykonywania zawodu lekarza oraz nieustannego rozwoju naukowego. Koncepcja ta wskazuje na potrzebę przygotowania studentów w zakresie niezbędnej wiedzy szczegółowej z zakresu nauk medycznych, ale również regulacji prawnych, norm etycznych oraz zdobycia odpowiednich umiejętności i kompetencji. W zakresie umiejętności to praktyczne korzystanie z aktualnej wiedzy dla zapewnienia wysokiego poziomu opieki zdrowotnej, wykonywania zawodu zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz holistycznego podejścia do pacjenta uwzględniającego poszanowanie i respektowanie jego praw oraz nawiązywanie współpracy w interdyscyplinarnych zespołach medycznych. W zakresie kompetencji społecznych to skuteczne, empatyczne porozumiewanie się z pacjentem, posiadanie świadomości czynników wpływających na reakcje własne, jak i pacjenta oraz konieczność ustawicznego kształcenia się.

Misją PUM jest prowadzenie w oparciu o najwyższe standardy działalności dydaktycznej, badań naukowych, rozwoju kadry naukowej oraz działalności w zakresie ochrony zdrowia. Problematyka naukowa związana jest z profilem jednostek naukowo-dydaktycznych. Wyniki najnowszych badań naukowych służą wspieraniu procesu dydaktycznego, jednocześnie będąc ważnym czynnikiem doskonalenia procesu diagnostyczno-leczniczego, realizowanego w ramach działalności szpitali klinicznych. Wszystkie te zadania są traktowane jako jednakowo ważne.

Wyznaczone w strategii Uczelni cele to utrzymanie przez PUM pozycji lidera oraz pozostanie:

- najlepszą uczelnią Pomorza Zachodniego o ugruntowanej pozycji wśród uczelni europejskich, która poprzez prowadzenie badań naukowych na bazie innowacyjnych rozwiązań przyczyniać się będzie do rozwoju nauk medycznych i nauk o zdrowiu,
- uczelnią medyczną o uznanej pozycji w Polsce i Europie dzięki ofercie kształcenia zorientowanej na wzrost umiejętności i kompetencji, a także dzięki wysokiemu poziomowi prowadzonych badań naukowych,
- uczelnią otwartą na otoczenie społeczno-gospodarcze, umożliwiającą wykorzystanie prowadzonych badań poprzez ich komercjalizację, przygotowującą studentów do pracy w kraju i Europie,
- uczelnią europejską przyczyniającą się do rozwoju medycyny, w której kształcenie w zawodach medycznych oraz mających zastosowanie w ochronie zdrowia jest związane z nauką współpracą zespołów badawczych uczelni polskich i zagranicznych,
- uczelnią dobrze zarządzaną, w której student, nauczyciel akademicki, pracownik i inni członkowie społeczności akademickiej rozpoznają i realizują swoje role.

Uniwersytet swoją misję rozumie również jako propagowanie rzetelnej wiedzy na tematy medyczne i krzewienie nauki wśród społeczeństwa oraz szeroką współpracę z otoczeniem gospodarczym. PUM uczestniczy we wszechstronnym rozwoju nauki, kształci studentów i podnosi kwalifikacje kadry naukowej, mając na względzie zasadę wolności badań naukowych oraz postępowanie zgodnie ze standardami etyki pracy badawczo-naukowej i uczciwości w działalności naukowej. Założeniem jest, aby absolwent był przygotowany do prowadzenia profesjonalnej opieki medycznej, udzielania pierwszej pomocy w stanie bezpośredniego zagrożenia życia, planowania, wdrażania i oceny postępowania profilaktycznego, diagnostycznego i leczniczego, a także działań w zakresie promocji zdrowia i edukacji prozdrowotnej.

Ważnym elementem koncepcji kształcenia jest zapewnienie możliwości uczestniczenia w badaniach naukowych doktorantom i zainteresowanym studentom. W trakcie studiów III-go stopnia w Szkole

Doktorskiej absolwenci uczelni zdobywają doświadczenie w pracy dydaktycznej i w prowadzeniu badań naukowych. Po obronie rozprawy doktorskiej najlepsi z nich mogą pozostać w Uczelni zasilając kadrę naukowo-dydaktyczną. Jako uczelnia medyczna, pacjenta stawiamy w centrum zainteresowania w zakresie szkolenia profesjonalnych kadr medycznych, jak również badań naukowych i klinicznych. Baza własna szpitali uniwersyteckich oraz Centrum Wsparcia Badań Klinicznych sprzyjają rozwojowi badań służących poszukiwaniu nowych rozwiązań w opiece zdrowotnej, innowacyjnych terapii oraz wyznaczających kierunki profilaktyki chorób i utrzymania zdrowia.

Koncepcja kształcenia na kierunku lekarskim jest spójna z celami strategicznymi oraz z zasadami Uczelnianego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Spójność koncepcji kształcenia na kierunku lekarskim z misją Uczelni wynika z wieloletniego doświadczenia w organizacji studiów na kierunku lekarskim. Podkreślić tu warto aspekty takie jak:

Program nauczania jest oparty na najnowszych osiągnięciach naukowych oraz najlepszych praktykach. Dokładamy starań, aby studenci zdobywali wiedzę, która jest aktualna i oparta na naukowych dowodach. Integracja badań naukowych z edukacją medyczną jest realizowana m.in. poprzez stworzenie studentom szerokich możliwości uczestniczenia w projektach badawczych w ramach Studenckich Kół Naukowych (SKN) i Towarzystwa Doskonalenia Umiejętności Praktycznych Studentów i Doktorantów (TDUPSiD), co obecnie pozwala im rozwijać umiejętności badawcze, krytyczne myślenie oraz warsztat publikacyjny.

Przyjęta koncepcja kształcenia to edukacja z zapewnieniem wysokiej jakości i uwzględniająca potrzebę nieustannego rozwoju kadry naukowo-dydaktycznej, w tym inwestowanie w zdobywanie coraz lepszych kompetencji dydaktycznych i naukowych poprzez uczestniczenie w kursach i szkoleniach w ramach realizowanych projektów. Wysokiej jakości nauczania służą nieustannie rozwijane metody symulacji medycznej, które pozwalają studentom zdobywać doświadczenie w opiece nad pacjentami i rozwijać umiejętności kliniczne.

Ważnym aspektem koncepcji kształcenia jest oparcie nauczania o tzw. nauczanie problemowe, w tym umożliwienie studentom uczestniczenia w procesie diagnostyczno-leczniczym na najwyższym poziomie oraz przedstawienie szerokiej grupy przypadków klinicznych. W realizacji koncepcji kształcenia podstawą jest wykorzystanie wysokospecjalistycznych szpitali klinicznych jako swoistej bazy. Ich misją jest niesienie wysoko specjalistycznej opieki zdrowotnej oraz najwyższa jakość prowadzonej działalności w zakresie ochrony zdrowia, czego dowodem są pozytywne wyniki kolejnych akredytacji.

Kształcenie obejmuje również kwestie etyki medycznej, profesjonalizmu i umiejętności komunikacji lekarz-pacjent. Te obszary dydaktyczne są wzmacniane poprzez praktyczne nauczanie komunikacji lekarza z pacjentem oraz komunikacji interpersonalnej.

Studenci medycyny są zachęceni do śledzenia najnowszych badań naukowych i ich wpływu na praktykę medyczną.

Monitorowanie i ocena jakości procesu kształcenia medycznego oraz systematyczne dostosowywanie programu nauczania do zmieniających się potrzeb i standardów medycznych jest elementem osiowym koncepcji kształcenia na kierunku lekarskim.

Założenia te pomagają nie tylko w szkoleniu kompetentnych i odpowiedzialnych lekarzy, ale także w promowaniu postępu naukowego w dziedzinie medycyny i poprawie jakości opieki zdrowotnej oferowanej społeczeństwu.

1.2. Związek kształcenia z działalnością naukowo-badawczą.

Jak wspomniano powyżej, celem strategicznym PUM jest prowadzenie badań naukowych na bazie innowacyjnych rozwiązań, co przyczyniać się będzie do rozwoju nauk medycznych i nauk o zdrowiu oraz nauk farmaceutycznych. W Uczelni badania naukowe są związane z obszarami nauczania na kierunku lekarskim. Studenci i doktoranci mogą już w czasie studiów zdobywać doświadczenie naukowo-badawcze oraz rozwijać się w zakresie publikowania wyników badań. Położenie geograficzne Szczecina sprzyja współpracy z zagranicznymi ośrodkami naukowymi, którą promują i wspierają dedykowane fundusze (Interreg, Baltic Sea Region).

Dobre zarządzanie, które jest jednym z celów strategicznych Uczelni, przejawia się m.in. w tworzeniu środowiska sprzyjającego rozwojowi pracowników naukowo-dydaktycznych. Służy temu „Fundusz Stymulacji Nauki” oraz program „Inkubator Innowacyjności” wspierający powstawanie nowych technologii w dziedzinie medycyny. Uczelnia posiada jednostki administracyjne z kompetentnym personelem, który zapewnia profesjonalne wsparcie w zakresie pozyskiwania i realizacji projektów badawczych. Są to Biuro Funduszy Zewnętrznych, Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą oraz Centrum Transferu Technologii. Baza własna szpitali uniwersyteckich oraz Centrum Wsparcia Badań Klinicznych sprzyjają rozwojowi badań klinicznych.

1.3. Zgodność koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia

Według raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju w naszym kraju jest bardzo duże zapotrzebowanie na wykształconą, młodą kadrę lekarską. Wskaźnik liczby lekarzy, zgodnie z najnowszymi danymi GUS z 2023 r., wynosi około 3,4 na 1000 mieszkańców (<https://www.rynekzdrowia.pl/Polityka-zdrowotna/llu-jest-lekarzy-w-Polsce-Rezydenci-przyjeto-zla-metodologie-Mamy-ich-o-30-proc-wiecej,242728,14.html>). Kształcenie na kierunku lekarskim PUM jest zatem w pełni zgodne z potrzebami społeczno-gospodarczymi społeczeństwa w naszym kraju wynikającymi z niedoborów kadrowych, trendów demograficznych, cywilizacyjnych w zakresie starzenia się społeczeństwa oraz stanowi realną odpowiedź na te potrzeby. Absolwenci kierunku lekarskiego PUM po zrealizowaniu w czasie studiów zakładanych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji, mogą pracować w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, instytucjach badawczych i ośrodkach badawczo-rozwojowych, uczelniach oraz szkołach medycznych, instytucjach zajmujących się profilaktyką, epidemiologią oraz upowszechnianiem wiedzy z zakresu edukacji prozdrowotnej.

Szkoła doktorska kształci wielu absolwentów kierunku lekarskiego, co wpisuje się w potrzebę postępu w medycynie, kształcenia na najwyższym poziomie badaczy oraz naukowców w dziedzinie medycyny oraz zapewnienia świetnie przygotowanej i kompetentnej kadry dydaktycznej na potrzeby kształcenia w medycznych uczelniach wyższych.

1.4. Sylwetka absolwenta, przewidywane miejsca zatrudnienia

Absolwent otrzymuje dyplom i tytuł zawodowy lekarza po osiągnięciu założonych efektów uczenia się i uzyskaniu wymaganej liczby punktów ECTS zawartych w programie studiów, potwierdzonych uzyskaniem wszystkich zaliczeń, egzaminów oraz po odbyciu przewidzianych w programie studiów praktyk. Po ukończeniu 13-miesięcznego stażu podyplomowego oraz zdaniu Lekarskiego Egzaminu Końcowego (LEK) absolwent uzyskuje prawo wykonywania zawodu lekarza uprawniające do podjęcia pracy w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, ośrodkach akademickich i naukowo-badawczych, urzędach administracji państwowej i sanatoriach oraz instytucjach zajmujących się poradnictwem i upowszechnianiem wiedzy z zakresu edukacji prozdrowotnej.

Absolwent kierunku lekarskiego:

Dysponuje wiedzą z zakresu etycznych, społecznych i prawnych uwarunkowań wykonywania zawodu lekarza, a swoją wiedzę opiera na dowodach naukowych i przyjętych normach. Potrafi nawiązać i utrzymać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym, kieruje się jego dobrem, stawiając je zawsze na pierwszym miejscu i przestrzegając tajemnicy lekarskiej oraz praw pacjenta. Potrafi zapewnić profesjonalną opiekę lekarską w zakresie profilaktyki, postępowania diagnostycznego oraz terapeutycznego, rehabilitacji oraz promocji zdrowia i edukacji prozdrowotnej. Dotyczy to w szczególności umiejętności: porozumiewania się z pacjentem i jego rodziną, przeprowadzania wywiadu z pacjentem, badania chorego, rozpoznawania problemów medycznych i określania priorytetów w zakresie postępowania lekarskiego, właściwego doboru badań diagnostycznych, ustalania diagnozy, leczenia oraz udzielania pomocy w stanach bezpośredniego zagrożenia życia.

Posiada umiejętność stałego dokształcania się, zna zasady prowadzenia badań naukowych, krytycznej oceny i upowszechniania wyników badań, właściwego komunikowania się ze współpracownikami w

zespole oraz dzielenia się nabytą wiedzą, propagowania zachowań prozdrowotnych poprzez udział w działalności społecznej w zakresie ochrony zdrowia.

Absolwent dysponuje wiedzą, opartą na dowodach i przyjętych normach z zakresu etycznych, społecznych i prawnych uwarunkowań wykonywania zawodu lekarza.

Potrafi:

- nawiązać głęboki i pełen szacunku kontakt z chorym, kierując się jego dobrem, stawiając je zawsze na pierwszym miejscu i przestrzegając tajemnicy lekarskiej oraz praw pacjenta;
- zapewnić profesjonalną opiekę lekarską w zakresie profilaktyki, diagnostyki oraz terapii, rehabilitacji oraz promocji zdrowia i edukacji prozdrowotnej;
- dokształcać się;
- prowadzić i interpretować wyniki badań naukowych;
- właściwie komunikować się w zespole oraz dzielić się nabytą wiedzą.

Ma **możliwość podnoszenia kwalifikacji** w ramach:

- specjalizacji lekarskich,
- studiów III stopnia,
- kursów, warsztatów uzupełniających,
- studiów podyplomowych.

Ma **możliwość zatrudnienia:**

- w publicznych i niepublicznych zakładach opieki zdrowotnej, w lecznictwie zamkniętym (kliniki, szpitale) oraz otwartym, gdzie może zdobyć potrzebne doświadczenie i rozwijać karierę zawodową,
- w instytucjach badawczych i ośrodkach badawczo-rozwojowych,
- we własnej praktyce lekarskiej,
- w uczelniach medycznych jako pracownik naukowo-dydaktyczny oraz szkołach medycznych zawodowych,
- w pogotowiu ratunkowym,
- w instytucjach zajmujących się poradnictwem i upowszechnianiem wiedzy z zakresu edukacji prozdrowotnej,
- jako menedżer ochrony zdrowia, w tym przypadku wymagana jest dodatkowo wiedza i umiejętności z dziedziny zarządzania czy zdrowia publicznego.

1.5. Cechy wyróżniające koncepcję kształcenia oraz wykorzystane wzorce krajowe lub międzynarodowe i kluczowe kierunkowe efekty uczenia się, z ukazaniem ich związku z koncepcją, poziomem oraz profilem studiów, a także z dyscypliną/dyscyplinami, do której/których kierunek jest przyporządkowany

Kluczowe kierunkowe efekty uczenia się na kierunku lekarskim są zgodne z koncepcją i celami kształcenia oraz profilem ogólnoakademickim. Koncepcja wszechstronnego kształcenia lekarzy, realizowana przez cały okres funkcjonowania Wydziału, sprowadza się do rzetelnego i profesjonalnego przygotowania studentów do wykonywania zawodu lekarza, wraz z przygotowaniem do dalszego rozwoju naukowego. Pozwala na uzyskanie szczegółowej wiedzy z zakresu nauk medycznych, regulacji prawnych, norm etycznych oraz umiejętności wdrożenia standardów postępowania diagnostycznego i terapeutycznego, w tym samodzielnego podejmowania decyzji, celem oferowania wysokiego poziomu profesjonalnej opieki zdrowotnej. Zapewnia uzyskanie kompetencji pozwalających na wykonywanie zawodu zgodnie z zasadami etyki zawodowej oraz holistycznego podejścia do pacjenta uwzględniającego poszanowanie i respektowanie jego praw, pełną empatii komunikację, ponadto świadomość czynników wpływających na reakcje własne i pacjenta, jak również organizowanie pracy własnej, współpracę w zespołach interpersonalnych, posiadanie świadomości i konieczności ustawicznego kształcenia się.

Interesariusze wewnętrzni (pracownicy uczelni, studenci) oraz zewnętrzni (pracodawcy, absolwenci) przy okazji różnego rodzaju spotkań, w tym organizowanych przez dziekana spotkań gremium

pracodawców, gremium absolwentów, czy wcześniej przez WZZJK, mają wpływ na program nauczania i sposób jego realizacji.

Kształcenie jest prowadzone w oparciu o standardy kształcenia z załącznikiem nr 1 do Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 lipca 2019 roku w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza, lekarza dentystry, farmaceuty, pielęgniarki, położnej, diagnosty laboratoryjnego, fizjoterapeuty i ratownika medycznego (Dz. U. z 2019 r., poz. 1573 ze zm.). Standardy określają ogólne i szczegółowe efekty uczenia się, konieczne do uzyskania kwalifikacji stanowiących podstawę do uzyskania prawa wykonywania zawodu lekarza, a także moduły zajęć, w ramach których poszczególne efekty kształcenia są osiągnane, zasady organizacji kształcenia, w tym wymiar i program kształcenia praktycznego. Efekty uczenia się są uporządkowane w następujących kategoriach: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Obowiązują one w cyklach kształcenia dla studentów rozpoczynających kształcenie od 2019 r. do 2023 r.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 1:

Wysoki poziom przygotowania studentów i absolwentów potwierdzają od kilku lat bardzo dobre wyniki na egzaminie LEK. Absolwenci i studenci PUM plasowali się na czołowych lokatach w kategorii studentów zdających po raz pierwszy.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

2.1. Realizacja programu studiów i dobór treści kształcenia

Kształcenie na kierunku lekarskim w PUM jest prowadzone w oparciu o Rozporządzenie Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego w sprawie standardów kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza z dnia 26 lipca 2019 r.

Standard kształcenia przygotowującego do wykonywania zawodu lekarza określa ogólne i szczegółowe efekty uczenia się konieczne do uzyskania kwalifikacji stanowiących podstawę do uzyskania prawa wykonywania zawodu lekarza, a także moduły zajęć, w ramach których poszczególne efekty kształcenia są osiągnane, zasady organizacji kształcenia, w tym wymiar i program kształcenia praktycznego. Efekty kształcenia uporządkowane są w kategoriach: wiedza, umiejętności i kompetencje społeczne. Standardy obowiązują w cyklach kształcenia dla studentów rozpoczynających kształcenie od roku akademickiego 2019/2020.

Jednolite studia magisterskie o profilu ogólnoakademickim trwają 12 semestrów. Zgodnie ze standardem program studiów obejmuje zajęcia, którym przypisano 5830 godzin zajęć kontaktowych i 387 punktów ECTS. Kształcenie w obu trybach studiów (stacjonarne/niestacjonarne) prowadzone jest w takiej samej liczbie godzin. W ramach praktycznego nauczania (6 rok), student odbywa zajęcia w klinikach z pacjentem. Program studiów podlega weryfikacji, propozycje zmian zgłaszanych przez kierowników jednostek, interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych są oceniane przez WZZJK w aspekcie ich spójności z wymogami ustawowymi. Następnie program jest opiniowany przez Radę Dydaktyczną i uchwalany przez Senat.

Matryca efektów uczenia się wskazuje, w ramach jakich przedmiotów są realizowane poszczególne efekty uczenia się. Do każdego przedmiotu realizowanego w programie studiów, uczelnia przygotowuje sylabus przedmiotu, w którym wskazuje realizowane w ramach tego przedmiotu treści programowe, metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się, formy realizacji zajęć, literaturę. Sylabus obejmuje także inne informacje, w tym założenia i cele przedmiotu, treści programowe, literaturę obowiązkową i uzupełniającą. Zgodnie z Regulaminem Studiów PUM, wszystkie jednostki naukowo-dydaktyczne ustalają wewnętrzny regulamin dydaktyczny jednostki, który określa: sposób prowadzenia zajęć, sposób i formy wyrównania zaległości, warunki i sposoby przeprowadzania zaliczeń przedmiotu i egzaminów oraz warunki zwalniania z nich oraz kryteria oceniania. Nauka języka obcego

nowożytnego, prowadzona przez Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych, obowiązuje studentów na 1 i 2 roku studiów w wymiarze 120 godzin (8 ECTS). Studenci mają do wyboru język angielski i niemiecki, zajęcia obejmują rejestr zawodowy języka zgodnie z sylabusem, prowadzone są na poziomie min. B2. Dla studentów zagranicznych studium prowadzi zajęcia z języka polskiego od podstaw z wprowadzonymi zagadnieniami kierunkowymi. W warunkach symulacji realizowanych jest 151 godzin.

Studenci lat 1-5 wybierają przedmiot fakultatywny z oferty dwóch lub trzech kursów dla danego roku (łącznie 240 godzin, 16 ECTS). Tematy przedmiotów do wyboru pozwalają studentom na indywidualne modelowanie procesu kształcenia.

Program studiów obejmuje prawie w całości zajęcia związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki medyczne oraz uwzględnia również zajęcia przygotowujące studentów do prowadzenia działalności naukowej: „Metodologia badań naukowych”, „Naukowa informacja medyczna”. Studenci prowadzą badania naukowe w ramach SKN przy poszczególnych jednostkach PUM, ich wyniki prezentują podczas konferencji oraz publikują w czasopismach. Uczelnia umożliwia im prezentowanie wyników badań, organizując konferencje naukowe dedykowane studentom lub wyodrębniając sesje dla studentów podczas innych konferencji. Uczelnia wspiera studentów, refunduje wyjazdy na konferencje i nagradza najlepszych.

Zajęcia realizowane na 1-2 roku w przeważającej części związane są z dyscypliną nauki medyczne a w latach 3 - 5 prawie w całości, 6 rok to praktyczne nauczanie. Uzupełnienie informacji znajduje się w pkt. 2.6.

2.2. Dobór metod kształcenia z uwzględnieniem metod kształcenia na odległość

Program uwzględnia następujące formy zajęć dydaktycznych: wykłady, seminaria, ćwiczenia, ćwiczenia symulacyjne, ćwiczenia kliniczne z pacjentami oraz praktyki zawodowe. Dobór metod kształcenia jest uzależniony od formy nauczania i założonych efektów uczenia się. W kształceniu teoretycznym wykorzystywane są metody korespondujące z doбором właściwych treści np. wykłady, z których część jest nagrana i zamieszczona na platformie oraz metody problemowe wykorzystywane podczas seminariów, polegające na formułowaniu problemu i poszukiwaniu rozwiązań przez studentów. Dydaktycy korzystają z prezentacji multimedialnych, filmów, plansz, tablic interaktywnych, opisów przypadków i wyników badań. W procesie kształcenia praktycznego wykorzystywane są metody oparte na aktywności praktycznej w warunkach symulowanych i klinicznych. W Centrum Symulacji Medycznej studenci odbywają zajęcia z zakresu kształcenia przedklinicznego ogólnomedycznego i kierunkowego.

Przeprowadzanie zajęć zdalnych w normalnych warunkach regulowało ZR Nr 110/2018. Do dnia wprowadzenia przez MNiSW oraz MZ ograniczenia funkcjonowania uczelni w formie zdalnej prowadzona była jedynie Naukowa informacja medyczna (1 rok). Od 12.03.2020 r. decyzją MNiSW oraz Rektora PUM (komunikat nr 3/2020 z dn. 11.03.2020) wszystkie zajęcia dydaktyczne w formie tradycyjnej zostały zawieszony i kontynuowane w formie nauczania zdalnego synchronicznego i asynchronicznego z wykorzystaniem dostępnych za pośrednictwem PUM narzędzi: platformy e-learningowej LMS Moodle, dysku PUM oraz aplikacji pakietu Microsoft Office365. Zasady prowadzenia zajęć zdalnych regulowały zapisy ZR Nr 135/2020. Aktualnie organizację zajęć reguluje ZR 124/2023. W ramach zarządzenia wszystkie ćwiczenia i seminaria odbywają się stacjonarnie, natomiast wykłady pozostają do decyzji dziekanów, na WMiS prowadzone są on-line.

2.3. Dostosowanie procesu uczenia się do potrzeb studentów

Uczelnia umożliwia dostosowanie organizacji i realizacji procesu dydaktycznego do indywidualnych potrzeb studentów (załączniki nr 1 i 2 do Regulaminu studiów). Indywidualny Program Studiów jest formą kształcenia dla studentów uzdolnionych i wyróżniających się w nauce lub działaniu na rzecz środowiska akademickiego. Natomiast Indywidualny Harmonogram Zajęć, z unikatową realizacją przedmiotów przewidzianych programem, przeznaczony jest dla studentów będących członkami kadry sportowej, osobiście wychowujących dzieci lub będących w szczególnej sytuacji życiowej oraz dla studentów przyjętych na studia w wyniku potwierdzenia efektów uczenia się. Studenci z

niepełnosprawnością mają równy dostęp do oferty dydaktycznej. Proces dydaktyczny na wniosek studenta może być dostosowany w zakresie formy uczestniczenia w zajęciach, zapisu materiałów dydaktycznych oraz trybu uzyskiwania zaliczeń i zdawania egzaminów. Możliwa jest pomoc asystenta edukacyjnego. Student z niepełnosprawnością może liczyć na wsparcie Pełnomocnika ds. osób niepełnosprawnych oraz Biura ds. Osób Niepełnosprawnych.

2.4. Harmonogram zajęć, liczebność grup

Organizacja i realizacja procesu kształcenia pozostaje w spójności z obowiązującymi przepisami prawa. Podlega ciągłemu doskonaleniu w oparciu o wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia. Czas trwania roku akademickiego, jego organizację regulują coroczne zarządzenia Rektora wchodzące w życie pięć miesięcy przed rozpoczęciem roku akademickiego. Harmonogramy zajęć układane przez Dział Kształcenia, tożsame dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych, przed rozpoczęciem zajęć są publikowane na stronie internetowej dziekanatu. Podstawą do ich opracowania są plany studiów umożliwiające efektywne wykorzystanie czasu przeznaczanego na udział studentów w zajęciach i samodzielną naukę. Harmonogram uwzględnia czas zajęć wraz z formami ich prowadzenia. Szczegółowe informacje odnośnie formy zajęć zawarte są w planach studiów, w regulaminach wewnętrznych jednostek i w sylabusach przedmiotów. Liczebność grup studenckich na zajęciach dydaktycznych regulowana jest ZR Nr 97/2023. W ustaleniu liczebności grup brana jest pod uwagę forma zajęć, specyfika przedmiotu, pojemność sal dydaktycznych, a także wyposażenie np. liczba stanowisk fantomowych. Terminy egzaminów uzgadniane są w porozumieniu pomiędzy prowadzącymi zajęcia i starostami roku.

2.5. Program i organizacja praktyk

Integralną częścią programu studiów są praktyki zawodowe realizowane w okresie wakacyjnym po 1, 2, 3, 4 i 5 roku w podmiotach leczniczych, z którymi Uczelnia podpisała odpowiednie porozumienie. Student może skorzystać z pomocy Uczelni w odbyciu praktyki zawodowej. Zasady realizacji praktyk, szczegółowy program oraz kwestionariusz zgłoszenia praktyki dostępne są na stronie internetowej dziekanatu w zakładce PRAKTYKI. Praktyki są wybiórczo hospitowane. Alternatywnie w ramach ewaluacji dopuszcza się możliwość rozmowy telefonicznej. Praktyki zalicza Prodziekan, warunkiem jest złożenie, uzupełnionej karty praktyk studenckich najpóźniej do 15 września danego roku.

2.6. Spełnienie reguł i wymagań zawartych w standardzie kształcenia

1. Proces kształcenia na kierunku realizowany jest w postaci zajęć, które odpowiadają zagadnieniom z dyscypliny nauki medyczne.
2. Zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie nauki medyczne przypisano 328 punktów ECTS, co stanowi ponad 84,75 % punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.
3. Prowadzone przedmioty przygotowują studentów do prowadzenia działalności naukowej.
4. Zarówno liczba godzin zajęć jak i przyporządkowanych im punktów ECTS jest większa od minimalnej zawartej w standardzie.
5. Zajęciom do wyboru przyporządkowano 16 pkt ECTS co stanowi nieco ponad 4% punktów ECTS koniecznych do ukończenia studiów.
6. Na 6 roku studiów realizowane są bioetyka, prawo medyczne i zdrowie publiczne uwzględniające treści kształcenia związane z organizacją i zarządzaniem działalnością gospodarczej oraz przepisami prawa w zakresie medycyny.
7. Zajęcia z wychowania fizycznego realizowane są w wymiarze 120 godzin
8. Zajęcia z dziedzin nauk humanistycznych lub nauk społecznych pozwalają uzyskać 12 pkt. ECTS
9. Praktyczne nauczanie kliniczne na 6 roku to zajęcia w wymiarze 923 godzin. Na seminaria przeznaczono 2,7% godzin.
10. Praktyki zawodowe realizowane są w okresie wakacyjnym w wymiarze 600 godzin pozwalają osiągnąć określone efekty uczenia się.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

3.1. Rekrutacja na studia oraz kryteria kwalifikacji kandydatów

Rekrutacja prowadzona jest przez Dział Rekrutacji PUM, a na studia w języku angielskim przez dziekanat English Program. Rekrutacja na studia w języku polskim odbywała się zgodnie z zasadami rekrutacji ujętymi w Uchwale Nr 32/2022 Senatu PUM. Terminy rekrutacji zostały określone w Uchwale Nr 17/2023 Senatu PUM. Rekrutacja na studia w PUM odbywa się drogą elektroniczną.

Kwalifikacja kandydatów na studia odbywa się na podstawie punktacji uzyskanej z pisemnego egzaminu maturalnego z dwóch wybranych spośród czterech przedmiotów branych pod uwagę. Kandydaci są kwalifikowani na podstawie całkowitej liczby zdobytych punktów, począwszy od osoby, która zdobyła najwyższą liczbę punktów, aż do wypełnienia limitu miejsc. Na podstawie wyników postępowania rekrutacyjnego, tworzona jest lista rankingowa zgodnie z malejącą ilością zdobytych punktów. Wyniki postępowania zatwierdzane są przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną dla kierunku lekarskiego. Liczba miejsc dla studentów kierunku lekarskiego, zgodnie z ustawą ograniczona jest limitem, który określa w drodze rozporządzenia Minister Zdrowia. Rekrutacja na studia jest prowadzona przez Wydziałową Komisję Rekrutacyjną (WKR), powoływaną przez Dziekana. Od decyzji WKR służy odwołanie do Rektora jedynie wówczas, gdy zostały naruszone warunki i tryb rekrutacji. Limit miejsc na kierunku lekarskim na studiach stacjonarnych jest ustalany co roku przez Ministerstwo Zdrowia. Dodatkowo przewidziane są 2 miejsca dla cudzoziemców podejmujących i odbywających studia na podstawie art. 323 ust. 1 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Niewykorzystany limit przyjęć na studia dla cudzoziemców zwiększa limit przyjęć na jednolitych studiach magisterskich prowadzonych w formie studiów stacjonarnych w języku polskim. Informacje dotyczące warunków, trybu, terminów rozpoczęcia i zakończenia rekrutacji, uchwały, zarządzenia oraz informator dla kandydatów aplikujących na studia są dostępne na stronie Uczelni w zakładce Rekrutacja oraz w Biuletynie Informacji Publicznej (BIP).

3.2. Uznawalność efektów uczenia się i okresów kształcenia oraz kwalifikacji uzyskanych w innej uczelni, w tym w uczelni zagranicznej

Przeniesienie się studenta z innej uczelni, w tym zagranicznej, na studia w PUM następuje na zasadach określonych w załączniku nr 3 do Regulaminu Studiów PUM (Uchwała Nr 59/2023 Senatu PUM). Szczegółowe warunki i tryb przenoszenia studentów określała co roku uchwała Rady Dydaktycznej WMiS, a od roku 2023/2024 reguluje w/w załącznik nr 3 do Regulaminu Studiów PUM. Student ma prawo do **uznania efektów uczenia się uzyskanych** w trakcie kształcenia na innym kierunku lub w innej uczelni, pod warunkiem zgodności tych efektów z obowiązującymi na kierunku lekarskim. Decyzję podejmuje Dziekan na wniosek studenta, po rozpatrzeniu podania. Analizę efektów uczenia się przeprowadza prodziekan w porozumieniu z kierownikami jednostek oraz jeśli to konieczne, wyznacza różnice programowe, które student zobowiązany jest wyrównać. Dziekan zatwierdza procedurę uznania efektów uczenia się (Regulamin studiów, §22).

3.3. Zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów

Zgodnie z ustawą Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce z dnia 20 lipca 2018 r. dla programów studiów przygotowujących do wykonywania zawodu lekarza nie jest możliwe potwierdzenie efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów.

3.4. Zasady, warunki i tryb dyplomowania

Zasady dyplomowania w PUM określają zapisy Uchwały Senatu Nr 59/2023. Zgodnie z jej zapisami: warunkiem ukończenia studiów i uzyskania dyplomu na kierunku lekarskim jest uzyskanie określonych w programie studiów efektów uczenia się, uzyskanie wymaganej liczby punktów ECTS oraz odbycie praktyk przewidzianych w programie studiów osiągnięcie wszystkich efektów uczenia się określonych

dla poszczególnych składowych procesu kształcenia (przedmioty, praktyki zawodowe, egzaminy końcowe) na co najmniej minimalnym dopuszczonym poziomie (próg zaliczeniowy. Wzór dyplomu ukończenia jednolitych studiów magisterskich określono zapisami Uchwał Nr 32/2021 i 68/2021 Senatu PUM.

3.5. Sposób i narzędzia monitorowania oraz ocena postępów studentów

Ogólne zasady weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się i postępów w procesie uczenia określone są w Regulaminie Studiów. Realizacja tych zasad odbywa się poprzez szczegółowe określenie sposobów weryfikacji efektów uczenia się w sylabusach. Każdy efekt w sylabusie ma przypisaną metodę weryfikacji. Zaproponowane są różne sposoby, nauczyciele prowadzący wybierają te, które w pełni weryfikują efekty uczenia się dotyczące konkretnego przedmiotu/modułu. Do weryfikacji zajęć z wiedzy bieżącej i końcowej najczęściej wykorzystywane są testy jedno- lub pozornie jednokrotnego wyboru, pytania otwarte, eseje, zadania rachunkowe, odpowiedzi ustne, projekty, dyskusje, analizy studium przypadku, natomiast do sprawdzenia umiejętności i kompetencji społecznych wykorzystywane są obserwacje, zaliczenie czynności praktycznych oraz ocena uczestnictwa w pracy.

Bardzo dobrym sposobem weryfikacji jest debriefing, stosowany w kształceniu metodą symulowaną w CSM, szczególnie przy wykorzystaniu symulatorów wysokiej wierności. Dzięki wyodrębnionym zajęciom w warunkach symulowanych mamy możliwość weryfikacji efektów uczenia się, a dokumentacją ich realizacji są scenariusze zajęć zawierające szczegółowe elementy debriefingu. W przypadku kształcenia w formie wykładów, metodami weryfikacji są przygotowane testy końcowe, pytania w trakcie realizacji materiału oraz sprawdzenie efektów uczenia się w formie egzaminu końcowego. Studenci uzyskują informację zwrotną dotyczącą osiągniętych efektów na każdym etapie ich weryfikacji poprzez bieżące informowanie lub zamieszczenie informacji w Wirtualnym Dziekanacie. Student ma możliwość zapoznania się z kryteriami oceny i sprawdzenia u prowadzącego swoich prac oraz zgłoszenia ewentualnych uwag.

Egzaminy z poszczególnych przedmiotów są realizowane w ramach sesji ciągłej w terminach uzgodnionych pomiędzy prowadzącymi zajęcia i starostami roku. Szczegółowe formy i kryteria dotyczące egzaminów zawarte są w Regulaminach poszczególnych jednostek, dostępnych w Wirtualnym Dziekanacie, z którymi studenci zapoznawani są na początku zajęć. Studenci zobowiązani są uzyskać zaliczenia zajęć, zdać egzaminy oraz przedłożyć potwierdzenie praktyk w dziekanacie do dnia 15 września danego roku akademickiego. Terminy egzaminów zatwierdzone przez dziekana są podawane do wiadomości studentów na stronie internetowej dziekanatu. Dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się (testy, kolokwia pisemne, itp.) przechowywana jest w jednostkach 1 rok dłużej niż okres trwania całego cyklu kształcenia studentów, zgodnie z ZR Nr 136/2023.

W aspekcie całościowym, monitorowanie i ocena postępów studentów jest przeprowadzana przez dziekanat oraz WZZJK, który jest częścią UZZJK. UZZJK jest odpowiedzialny za realizację celów systemu, USZJK. W ramach USZJK działa system monitoringu i weryfikacji zakładanych efektów uczenia się (ZR Nr 136/2023 w sprawie procedur oceny i doskonalenia jakości kształcenia w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie) zakładający ocenę etapową. Na poziomie WZZJK ocenę umożliwiają analizy danych (zrekrutowani/skreśleni/kończący; statystyki zaliczeń i egzaminów; wskaźniki uzyskiwania zaliczeń, zdawalności egzaminów, powtarzania przedmiotu).

Istotne znaczenie w weryfikacji osiągniętych przez studentów efektów uczenia się ma LEK organizowany przez Centrum Egzaminów Medycznych (CEM). W ostatnich kilku sesjach studenci i absolwenci kierunku lekarskiego plasowali się na czołowych miejscach w kategorii zdających po raz pierwszy.

3.6. Ogólne zasady sprawdzania i oceniania stopnia osiągnięcia efektów uczenia się

W PUM stosowane są zróżnicowane formy weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się dostosowane do ich specyfiki. Egzaminy teoretyczne, pisemne oraz ustne, reprezentują metody i weryfikują osiągnięte

efekty uczenia się w zakresie wiedzy. Egzaminy praktyczne poprzez bezpośrednią obserwację studenta służą weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się w zakresie umiejętności. Warunki i sposoby przeprowadzania zaliczeń/egzaminów oraz kryteria oceniania określa Regulamin Studiów oraz regulaminy wewnętrzne jednostek, które są akceptowane przez Dziekana i przedstawicieli Samorządu studentów. Studentowi przysługuje prawo wglądu do pracy egzaminacyjnej, do odwołania, do dwóch terminów egzaminu poprawkowego.

3.7. Dobór metod sprawdzania i oceniania efektów uczenia się

Dobór metod sprawdzania i oceniania studenta w osiąganiu założonych efektów uczenia się wynika z treści programowych przedmiotu i zawarty jest w sylabusach. Wymagania i sposoby weryfikacji założonych efektów uczenia się są przedstawiane studentom podczas pierwszych zajęć. Stopień osiągnięcia efektów uczenia się w zakresie danego przedmiotu (wiedza, umiejętności, kompetencje) oceniają metody formujące (w zakresie wiedzy - sprawdzian przed i podczas ćwiczeń, prezentacja multimedialna/referat przygotowane przez studenta, przeprowadzenie dyskusji) i podsumowujące (w zakresie wiedzy - zaliczenia/egzaminy pisemne testowe lub rzadziej w formie pytań otwartych, ustne). Większość egzaminów testowych odbywa się w Centrum Egzaminów Testowych (CET). W okresie ograniczenia funkcjonowania Uczelni, zaliczenia i egzaminy testowe odbywały się za pośrednictwem platformy e-learningowej LMS Moodle, za pośrednictwem CET, zaliczenia i egzaminy ustne prowadzone były w formie wideokonferencji z wykorzystaniem Microsoft Teams.

Ocenianie na kierunku lekarskim w ramach egzaminów praktycznych z przedmiotów klinicznych koncentruje się również na kompetencjach lekarskich, takich jak wiedza medyczna oraz umiejętności kliniczne w zakresie postępowania diagnostycznego i terapeutycznego, komunikacja z pacjentami, etyka i profesjonalizm. Egzaminy teoretyczne służą weryfikacji wiedzy i zrozumienia zagadnień. W PUM stosuje się pytania testowe, zadania wymagające krótkiej odpowiedzi, analizę przypadków klinicznych. Egzaminy ustne pozwalają na ocenę umiejętności komunikacji, rozumowania klinicznego i podejmowania trafnych decyzji w zakresie diagnostyki i terapii. Metody oceniania praktycznych umiejętności klinicznych uwzględniają egzaminy kliniczne z udziałem pacjentów, w tym umiejętność badania lekarskiego, diagnozowania oraz planowania leczenia.

Staramy się, aby ewaluacja etyki i profesjonalizmu były integralną częścią oceniania na kierunku lekarskim. W tym celu w ramach składowej oceny studenta na egzaminie znajduje się ocena jego postawy wobec pacjenta. Promowane są metody, które odzwierciedlają rzeczywiste sytuacje, w których studenci muszą wykorzystać zdobytą wiedzę i zaprezentować umiejętności. Studenci w ramach ćwiczeń w CSM otrzymują konstruktywną opinię zwrotną dotyczącą ich wiedzy, umiejętności i kompetencji, w tym konkretne uwagi na temat mocnych stron i obszarów do poprawy.

Osiągnięcie efektów z zakresu umiejętności potwierdza ocena poprawności wykonanych przez studenta zadań, doświadczeń, procedur w trakcie klinicznych zajęć praktycznych. Odbywanie, zaliczanie i dokumentowanie umiejętności praktycznych w ramach praktycznego nauczania na 6 roku odbywa się zgodnie z zapisami rozporządzenia MNiSW w sprawie ramowego programu zajęć praktycznych. Nabycie umiejętności dokumentuje dziennik praktyk, w którym student odnotowuje wykonywane czynności praktyczne potwierdzone przez opiekuna.

Metody podsumowujące w zakresie umiejętności to zaliczenie praktyczne i egzamin praktyczny przeprowadzany w obecności pacjenta w klinice. Kompetencje społeczne oceniają nauczyciele akademicki prowadzący ćwiczenia (praca w zespole, współpraca z kolegami, kontakt z pacjentem, etyczna postawa studenta).

Zaliczenie praktyk odbywa się na podstawie przedstawionej przez studenta karty praktyk zawierającej potwierdzenie jej odbycia przez opiekuna i kierownika jednostki, w której praktyka miała miejsce oraz ewentualnie po przeprowadzeniu dodatkowej rozmowy ze studentem. Podstawą do zaliczenia praktyk jest osiągnięcie zamierzonych efektów uczenia się, co umożliwia uzyskanie określonej w programie

studiów liczby punktów ECTS. Karta praktyk zawiera ankietę z możliwością oceny studenta oraz ankietę, gdzie również student może ocenić praktyki.

W ramach nauki języka obcego weryfikację i ocenę stopnia osiągnięcia efektów uczenia się umożliwiają zaliczenia testowe (min. 2 w semestrze) i egzaminy końcowe.

W okresie ograniczenia funkcjonowania uczelni, nad organizacją zajęć zdalnych umożliwiającą osiągnięcie efektów uczenia się zawartych w sylabusach, nadzór sprawowali kierownicy jednostek i pośrednio prodziekani.

3.8. Spełnienie wymagań odnośnie metod sprawdzania i oceniania osiągania efektów uczenia się

W/w stosowane w PUM metody weryfikacji osiągniętych efektów uczenia na kierunku lekarskim są zgodne z przyporządkowaną kierunkowi dyscypliną naukową oraz odpowiadają pełnej kwalifikacji na poziomie VII PRK i Europejskich Ram Kwalifikacji.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

W 2023 r. w Rankingu Szkół Wyższych Perspektywy 2023 w ogólnej klasyfikacji PUM zajął 12. miejsce, 4. miejsce w gronie uczelni medycznych i od lat jest najlepszą uczelnią Pomorza Zachodniego. Kadra naukowa uniwersytetu jest znakomita, wykazuje się dużym zapałem badawczym i ambicją. Uniwersytet stwarza jej warunki do pracy, podejmując bardzo liczne inwestycje.

Kadra prowadząca kształcenie na kierunku lekarskim to pracownicy badawczo-dydaktyczni, którzy realizują działalność dydaktyczną w połączeniu z działalnością naukową i kliniczną. Liczebność oraz kwalifikacje pracowników zapewniają odpowiedni poziom realizacji wszystkich przewidzianych standardem efektów uczenia się. Liczba nauczycieli zaangażowanych w proces dydaktyczny na kierunku w roku akademickim 2023/2024 wynosi 594 w tym, 81 profesorów, 71 doktorów habilitowanych, 272 doktorów. Nauczyciele posiadają odpowiedni dorobek naukowy i doświadczenie zawodowe w tym obszarze. Nauczyciele zdobywają doświadczenie zawodowe w ośrodkach krajowych oraz zagranicznych i wykorzystują je podczas realizacji dydaktyki.

W MiS posiada uprawnienia do nadawania stopnia doktora oraz doktora habilitowanego w dziedzinie nauki medyczne i nauki o zdrowiu w dyscyplinie nauki medyczne. Łącznie w latach od 2017/2018 do 2022/2023 stopień doktora uzyskało 376 osób, stopień doktora habilitowanego - 61 osób, nominacje profesorskie w latach 2018-2023 otrzymały 33 osoby (zał. A).

Obecnie 32 nauczycieli akademickich W MiS PUM nauczających na kierunku lekarskim pełni funkcję konsultantów wojewódzkich w swoich dziedzinach. Konsultantem Krajowym w dziedzinie chorób wewnętrznych jest prof. dr hab. n. med. Jacek Różański, w dziedzinie chorób zakaźnych prof. dr hab. n. med. Miłosz Parczewski, w dziedzinie pediatrii prof. dr hab. n. med. Jarosław Peregud-Pogorzelski, w dziedzinie endokrynologii i diabetologii dziecięcej prof. dr hab. n. med. Mieczysław Walczak, w dziedzinie medycyny laboratoryjnej prof. dr hab. n. med. Barbara Dołęgowska, a Konsultantem Krajowym w dziedzinie kardiologii był w okresie ewaluacji prof. dr hab. n. med. Jarosław Kaźmierczak (zał. B). Sześciu dydaktyków PUM weszło w skład Rady Ekspertów Naczelnej Izby Lekarskiej.

W okresie 2018-2023 nauczyciele akademicy realizujący program kształcenia na kierunku lekarskim W MiS PUM aktywnie działali na polu eksperckim w dziedzinach swojej specjalizacji, byli i są członkami Zarządów Głównych krajowych towarzystw naukowych oraz pełnili lub pełnią w nich kierownicze funkcje m.in.: prof. dr hab. n. med. Marek Brzosko (Prezes Polskiego Towarzystwa Reumatologicznego), prof. dr hab. n. med. Jarosław Peregud-Pogorzelski (Prezes Polskiego Towarzystwa Pediatrycznego), prof. dr hab. n. med. Jerzy Samochowiec (Prezes Polskiego Towarzystwa Psychiatrycznego), dr hab. n. med., prof. PUM Wioletta Pawlukowska (Prezes Polskiego Towarzystwa Logopedii Klinicznej), prof. dr hab. n. med. Edyta Płońska-Gościński (Przewodnicząca Assocjacji Wad Zastawkowych Serca Polskiego Towarzystwa Kardiologicznego), prof. dr hab. n. med. Bogusław Machaliński (członek Rady Naukowej Państwowego Instytutu Medycznego Ministerstwa Spraw

Wewnętrznych i Administracji; Wiceprzewodniczący Agencji Badań Naukowych, członek Rady Przejrzystości przy Agencji Oceny Technologii Medycznych), prof. dr hab. n. med. Aneta Cymbaluk-Płoska (członek Naczelnej Komisji Bioetycznej), prof. dr hab. n. med. Janusz Morys (Prezes Polskiego Towarzystwa Anatomicznego, przewodniczący Uniwersyteckiej Komisji ds. Jakości Kształcenia na Kierunku Lekarskim). Nasi dydaktycy pełnią także różne funkcje w organizacjach eksperckich na szczeblu europejskim, m.in. prof. dr hab. n. med. Miłosz Parczewski jest wiceprezydentem European AIDS Clinical Society (EACS), prof. dr hab. n. med. Jerzy Samochowiec jest Przewodniczącym Komitetu Sterującego Europejskimi Towarzystwami Psychiatrycznymi. Nauczyciele akademicy realizujący program kształcenia na kierunku lekarskim WMiS PUM to również wielokrotni laureaci prestiżowego konkursu czasopisma Puls Medycyny „Lista 100 najbardziej wpływowych osób w medycynie”, w tym prof. dr hab. n. med. Bogusław Machaliński, prof. dr hab. n. med. Mieczysław Walczak, prof. dr hab. n. med. Jan Lubiński, prof. dr hab. n. med. Jerzy Samochowiec, prof. dr hab. n. med. Piotr Milkiewicz, prof. dr hab. n. med. Jarosław Kaźmierczak, prof. dr hab. n. med. Tomasz Grodzki i prof. dr hab. n. med. Miłosz Parczewski (zał. C).

Nauczyciele akademicy WMiS realizujący program kształcenia na kierunku lekarskim wchodzą w skład międzynarodowych i krajowych gremiów eksperckich, formułujących i publikujących zalecenia postępowania diagnostycznego i terapeutycznego w różnych dziedzinach medycyny. Należą do nich m.in. prof. dr hab. n. med. Miłosz Parczewski (rekomendacje zespołu ekspertów dotyczące jednoczesnego stosowania szczepionek przeciw grypie i COVID-19, Diagnosis and therapy of SARS-CoV-2 infection: recommendations of the Polish Association of Epidemiologists and Infectiologists as of Nov., 2021, Zasady Opieki nad chorymi zakażonymi HIV PTN AIDS, Public health guidance on HIV, hepatitis B and C testing in the EU/EEA), prof. dr hab. n. med. Jerzy Samochowiec (Diagnoza, leczenie, organizacja - wybrane wytyczne Europejskiego Towarzystwa Psychiatrycznego, EPA), prof. dr hab. n. med. Piotr Milkiewicz i dr hab. n. med. Ewa Wunsch (Postępowanie z chorymi na niealkoholową stłuszczeniową chorobę wątroby. Zalecenia Polskiej Grupy Ekspertów NAFLD 2019), prof. dr hab. n. med. Jarosław Kaźmierczak (Pre-hospital treatment of patients with acute coronary syndrome: Recommendations for medical emergency teams. Expert position update 2022). Wielu dydaktyków kierunku lekarskiego WMiS jest aktywnymi członkami rad naukowych czasopism o zasięgu międzynarodowym z listy filadelfijskiej.

Kształcenie studentów na kierunku lekarskim odbywało się do 2019 r. na Wydziale Lekarskim z Oddziałem Nauczania w Języku Angielskim. W wyniku zmian wprowadzonych ustawą 2.0 wydział został połączony z Wydziałem Lekarsko-Stomatologicznym, tworząc Wydział Medycyny i Stomatologii (WMiS). Oznacza to, że oba kierunki prowadzone obecnie na WMiS posiadają znaczący potencjał naukowo-badawczy w zakresie nauk medycznych. Posiadane stopnie i tytuły naukowe, zawodowe, doświadczenie umożliwiają realizację zajęć dydaktycznych na wysokim poziomie merytorycznym z gwarancją realizacji zakładanych efektów uczenia się. Treści prowadzonych zajęć są ściśle powiązane z wynikami badań naukowych.

Kadra realizująca program kształcenia na kierunku lekarskim uczestniczy z zaangażowaniem w kształceniu podyplomowym prowadząc liczne szkolenia specjalizacyjne, współpracuje z Okręgową Izbą Lekarską w Szczecinie. Nauczyciele pełnią funkcje konsultantów wojewódzkich w województwie zachodniopomorskim i lubuskim, biorą udział w pracach eksperckich i wdrożeniowych na rzecz organów władzy publicznej dotyczących m.in. kształcenia studentów i kształcenia podyplomowego.

4.1. Obsada zajęć

Zajęcia prowadzone są przez nauczycieli zgodnie z posiadaną specjalizacją i dorobkiem naukowym. Zajęcia służące osiągnięciu efektów uczenia się w grupach zajęć A, B, częściowo C, D, E i G są realizowane przez pracowników całego WMiS, w niewielkiej części przez pracowników pozostałych dwóch wydziałów PUM. Przedmioty z grupy nauk klinicznych kierunkowych (F) prowadzone są głównie przez kadrę kierunku. Optymalny do potrzeb zajęć klinicznych dobór nauczycieli i innych osób uwarunkowany jest posiadaniem prawa wykonywania zawodu, specjalizacji lub trwania szkolenia

specjalizacyjnego. W realizację programu nauczania zaangażowane są również osoby czynne zawodowo w opiece zdrowotnej. Są to opiekunowie praktyk wakacyjnych, a także doktoranci, którzy zdobywają kompetencje i doświadczenie w zakresie prowadzenia dydaktyki.

4.2. Łączenia działalności dydaktycznej z działalnością naukową

Prowadzący zajęcia na kierunku są zatrudnieni na stanowiskach pracownika badawczo-dydaktycznego i dydaktycznego. Proces kształcenia jest wzmacniany poprzez działalność badawczo-naukową, dydaktyków szczególnie w obszarach klinicznych.

Dydaktycy z sukcesem aplikują o środki finansowe ze źródeł zewnętrznych. Uczelnia posiada uporządkowaną strukturę organizacyjną w zakresie wspierania kadry akademickiej w pozyskiwaniu oraz rozliczaniu środków pochodzących ze źródeł zewnętrznych tj.

- Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą – odpowiedzialny za organizację działalności naukowo-badawczej oraz współpracę naukową z ośrodkami zagranicznymi;
- Dział Funduszy Zewnętrznych - działalność koncentruje się na pozyskiwaniu funduszach unijnych na projekty dydaktyczne, informatyczne, naukowe, inwestycyjne;
- Centrum Transferu Technologii – odpowiedzialne m.in. za ocenę wyników prac naukowych, które mogłyby stać się przedmiotem wdrożenia, transferu i komercjalizacji.

W wyniku konsolidacji współpracy działów oraz prowadzenia wspólnej polityki informacyjnej w zakresie pozyskiwania funduszy zewnętrznych, skondensowane informacje zostały zawarte na stronie www PUM: https://www.pum.edu.pl/universytet/projekty_i_wspolpraca/konkursy/

Na stronie dostępne są również akty prawne i inne niezbędne informacje. Wymienione działy administracji wspierają badaczy w przygotowywaniu wniosków projektowych, a nowoczesny system informatyczny (SDN) pozwala ocenić realizację zadań badawczych statutowych i umożliwia monitoring postępów oraz rozwoju naukowego, służąc okresowej ocenie zaangażowania nauczycieli.

Tematyka realizowanej działalności naukowo-badawczej WMiS kierunku lekarskiego jest bardzo różnorodna, związana ze specjalnością jednostek naukowo-dydaktycznych, wchodzących w jego skład. Do wiodących kierunków badawczych realizowanych w jednostkach WMiS należą zagadnienia związane z podłożem molekularnym chorób, ze szczególnym uwzględnieniem schorzeń metabolicznych, nowotworów, chorób autoimmunologicznych, układu krążenia, a ponadto poszukiwanie markerów biologicznych i czynników genetycznych wpływających na skuteczną i bezpieczną farmakoterapię. Osobne kierunki zainteresowań badawczych obejmują choroby neurodegeneracyjne, poszukiwania mało inwazyjnych metod chirurgicznych, mające na celu zmianę postępowania terapeutycznego w przyszłości. Ważnym obszarem badań są także zagadnienia związane z chorobami cywilizacyjnymi. Więcej informacji zawiera strona: https://www.pum.edu.pl/universytet/badania_i_nauka/badania_naukowe_1/

Większość pracowników uczących na kierunku lekarskim zatrudnionych jest na etacie badawczo-dydaktycznym. Kadra ta czynnie pracuje naukowo, publikując swoje wyniki w czasopismach krajowych, jak również zagranicznych. W latach 2018-2023 osoby prowadzące zajęcia na kierunku lekarskim opublikowały w sumie 3208 artykułów, z których 2292 – w czasopismach z IF, uzyskując imponującą liczbę 12383,962 punktów IF oraz 916 prac w czasopismach bez IF, z sumaryczną punktacją MNiSW 37000 pkt. Dla pracowników nauczających na kierunku lekarskim w okresie 2018-2023:

- liczba publikacji ogółem – 3 969 (bez streszczeń),
- Liczba publikacji z IF – 2 292,
- Wartość sumaryczna punktacji IF dla tych publikacji – 12 383,962,
- Liczba publikacji bez IF – 1 677,
- Liczba artykułów bez IF – 916,
- Wartość sumaryczna punktacji MNiSW wszystkich publikacji – 270 710,
- Wartość sumaryczna punktacji MNiSW dla tych publikacji bez IF – 43 100,
- Wartość sumaryczna punktacji MNiSW dla artykułów bez IF – 37 000.

Nauczyciele akademicy odnoszą sukcesy również na polu wdrażania i komercjalizacji wyników badań. Jak wspomniano w kryterium 8 studenci mogą korzystać z pomocy dydaktyków w rozwijaniu własnych zainteresowań naukowych. Ich działalność naukowa realizowana jest głównie w ramach SKN zrzeszonych w STN jest nadzorowana przez opiekunów kół, którzy wspierają studentów w realizacji projektów, ubieganiu się o granty studenckie oraz rozwijaniu warsztatu publikacyjnego.

4.3. Polityka Kadrowa

Celem polityki kadrowej jest zaspokojenie potrzeb kadrowych związanych z działalnością dydaktyczną, z uwzględnieniem kwestii zaangażowania się nauczycieli w aktywność badawczo-naukową. Kadra kierunku spełnia wymagania określone w art. 113 ustawy, jest zatrudniona w grupach pracowników badawczo-dydaktycznych, i dydaktycznych i badawczych. Warunki ubiegania się o stanowisko oraz kryteria oceny dorobku naukowego przy zatrudnianiu lub awansowaniu określa Statut PUM i Uchwała Nr 26/2023 Senatu PUM z dnia 26 kwietnia 2023 r. w sprawie określenia kryteriów uprawniających do ubiegania się o stanowisko profesora uczelni, adiunkta i asystenta.

Dobór właściwej kadry jest możliwy w oparciu o przewidzianą ustawą (art. 128) ocenę okresową w zakresie działalności naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej. Kryteria dla poszczególnych grup pracowników i rodzajów stanowisk określono w ZR Nr 43/2020 w sprawie kryteriów, zasad i trybu przeprowadzenia oceny okresowej nauczycieli akademickich.

Ewaluację i wybór właściwej kadry dydaktycznej, umożliwiają przeprowadzane w każdym roku akademickim badania ankietowe wśród studentów, mające na celu ocenę procesu dydaktycznego i nauczycieli prowadzących zajęcia. Wyniki ankietyzacji przekazywane są kierownikom jednostki i ocenianemu nauczycielowi oraz wykorzystywane podczas oceny okresowej nauczycieli. Dla osób które otrzymały niskie oceny, planowane są hospitacje oceniające połączone z rozmową, mającą na celu poprawę jakości nauczania. Wyniki corocznych ankiet są analizowane przez WZZJK. Treści ankiet są na bieżąco modyfikowane. Obecnie ankietę przeprowadzana jest elektronicznie za pośrednictwem Wirtualnego Dziekanatu. Kolejnym istotnym elementem motywującym doskonalenie kadry jest prowadzenie hospitacji zajęć, które regulują przepisy Uchwała Nr 71/2023 Senatu i ZR Nr 32/2022.

4.4. System wspierania i motywowania kadry

W systemie motywowania kadry istotnym elementem są nagrody za osiągnięcia naukowe (ZR Nr 70/2020). Są to nagrody indywidualne bądź zespołowe (I, II i III stopnia). Kadra naukowa kierunku w ocenianym okresie była wielokrotnie wyróżniana za osiągnięcia naukowe i wkład w rozwój nauk medycznych. Szczegóły dotyczące przyznanych nagród zespołowych i indywidualnych przez Rektora PUM zawarte zostały w kartach charakterystyki. Kolejnym elementem motywowania są nagrody dydaktyczne oraz organizacyjne Rektora PUM. Corocznie studenci najlepszym dydaktykom przyznawali prestiżową nagrodę PUMa PUM. W Dwóch nauczycieli prowadzących zajęcia na kierunku zostało uhonorowanych w lokalnym Plebiscycie Edukacyjnym 2023 tytułami Nauczyciela Akademickiego Roku.

Wsparcie kadry realizowane jest ponadto poprzez:

- hospitacje wspierająco-doskonające dydaktyków z krótkim stażem zatrudnienia w uczelni realizowane przez zespoły hospitujące WZZJK,
- warsztaty i szkolenia realizowane w ramach projektów,
- wyjazdy zagraniczne dla nauczycieli w ramach ERASMUS+.

W ramach "Progressio - Zintegrowany rozwój PUM w Szczecinie", współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej prowadzący zajęcia na ocenianym kierunku mogli skorzystać ze szkoleń modułowych w zakresie: umiejętności dydaktycznych, informatycznych i językowych. Zrealizowano szkolenia dotyczące poprawnego układania pytań egzaminacyjnych zgodnie z sylabusami, szkolenia przygotowujące do realizacji zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość, praktycznego wykorzystania aplikacji MS Teams. W ramach projektu Progressio zorganizowano wyjazdy zagraniczne. Inne liczne szkolenia odbywały się w ramach projektów "Centrum Innowacyjnej

Edukacji Medycznej PUM w Szczecinie” i „Integration – Zintegrowany rozwój PUM w Szczecinie” (zał. D).

Pracownicy PUM realizując mobilność w ramach Erasmus+ korzystają z dobrych praktyk w uczelniach partnerskich, zawiązują kontakty zawodowe, a po powrocie do PUM zdobytą w trakcie pobytu za granicą wiedzę, umiejętności i kompetencje wykorzystują przy realizacji późniejszych osiągnięć, publikacji i projektów (szczegóły mobilności w kryterium 7).

4.5. Spełnienie reguł i wymagań zawartych w standardach kształcenia

Kadra dydaktyczna kierunku posiada kompetencje zawodowe, naukowe oraz doświadczenie w tematyce prowadzonych zajęć, które dają gwarancję osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Zajęcia w grupach zajęć E i F realizuje kadra posiadająca prawo wykonywania zawodu lekarza, będąca w trakcie specjalizacji lub posiadająca specjalizację w odpowiedniej dziedzinie medycyny oraz osób posiadająca dorobek naukowy lub doświadczenie kliniczne w zakresie właściwym do prowadzonych zajęć.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

5.1. Infrastruktura dydaktyczna i naukowa (IDN) służąca realizacji zajęć oraz działalności naukowej

Uczelnia posiada infrastrukturę, która zapewnia płynną realizację wszystkich efektów uczenia się i należy do mocnych stron kierunku. Zajęcia z zakresu nauk klinicznych kierunkowych (w tym praktyki zawodowe) są prowadzone w Uniwersyteckich Szpitalach Klinicznych nr 1 (USK1) i nr 2 (USK2). Zasoby kadrowe, lokalowe i aparaturowe szpitali klinicznych oraz Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej (NZOZ) Podgórna wykorzystywane są w procesie kształcenia. Zasoby kadrowe, lokalowe i aparaturowe szpitali klinicznych oraz NZOZ Podgórna wykorzystywane są w procesie kształcenia. Infrastruktura została szczegółowo zaprezentowana wraz z internetowymi odnośnikami w załączniku nr E.

PUM jest podmiotem tworzącym dla trzech uniwersyteckich podmiotów leczniczych:

- Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 1,
- Uniwersytecki Szpital Kliniczny Nr 2,
- Uniwersytecka Klinika Stomatologiczna (UKS).

W/w jednostki świadczą szeroki zakres usług medycznych i wysokospecjalistyczną pomoc na najwyższym poziomie, co potwierdzają liczne, zewnętrzne instytucje kontrolujące. Wspomniane podmioty lecznicze są fundamentem pod działalność dydaktyczną i naukowo-badawczą Uczelni. Odpowiadają za kształcenie przed- i podyplomowe, promocję zdrowia, prowadzenie badań naukowych oraz niekomercyjne i komercyjne badania kliniczne. Ze względu na specyfikę i udzielane świadczenia oraz bazę kadrową i sprzętową zapewniają kompleksową bazę kliniczną gwarantując wysoką jakość dydaktyki oraz osiąganie efektów uczenia się z zakresu nauk klinicznych ogólnolekarskich. Szpitale kliniczne posiadają dostęp do bardzo dobrze rozwiniętej bazy diagnostycznej. Utworzone w 2022 r. Centrum Wsparcia Badań Klinicznych PUM, które dołączyło do Polskiej Sieci Badań Klinicznych, wspiera prowadzenie badań klinicznych w obu szpitalach. W USK-2 powstał w ramach projektu Aortic TEAM, zespół opracowujący nowatorskie rozwiązania w zakresie planowania zabiegów operacyjnych naczyniowych, w tym wykorzystujący drukowanie przestrzenne.

Obecnie infrastrukturę dla procesu kształcenia na roku 1, 2 i częściowo 3 stanowi kompleks budynków na terenie USK-2, gdzie znajdują się katedry i zakłady wyposażone w sale seminaryjne i ćwiczeniowe oraz zlokalizowane są sale wykładowe. Wyposażenie pomieszczeń jest odpowiednie do profilu prowadzonych zajęć, m.in. zajęć laboratoryjnych, komputerowych i pracowni mikroskopowych. Na terenie podmiotów leczniczych znajduje się również bogate zaplecze naukowo-laboratoryjne, w tym laboratoria wyposażone w urządzenia do przeprowadzania badań za pomocą najnowocześniejszych technik.

Przeprowadzanie i ewaluacja egzaminów testowych w formie elektronicznej odbywa się w Centrum Egzaminów Testowych, które dysponuje obecnie 67 stanowiskami komputerowymi, a zaplanowana rozbudowa pozwoli na zwiększenie tej liczby do ok. 300 stanowisk. W ramach CET przygotowano uczelnianą bazę 7 500 pytań testowych. Jest to jedna z najbardziej rozbudowanych baz pytań w Polsce, z której student może dowolnie korzystać za pomocą zdalnego dostępu, generując przykładowy test, np. o typie LEK. Głównym założeniem rozszerzonej działalności CET jest poprawa efektywności kształcenia studentów i zdawalności egzaminów zawodowych.

W budynku Centrum Symulacji Medycznej na trzech kondygnacjach do dyspozycji dydaktyków PUM i studentów kierunku lekarskiego pozostają sale wyposażone w symulatory wysokiej i niskiej wierności, тренаżery, system Wirtualnego Pacjenta, środowiska Lekarza Rodzinnego, Strefy Przeszpitalnej i Pacjenta Standaryzowanego. Wsparciu dydaktyki, w zakresie m.in. telemedycyny, służą systemy streamingu z bloku operacyjnego neurochirurgii do sali seminaryjnej. W ramach projektu możliwe jest przekazywanie relacji z bloku chirurgicznego do CSM. Do zadań CSM należy przede wszystkim:

- wsparcie w prowadzeniu dydaktyki przeddyplomowej i podyplomowej z wykorzystaniem symulatorów wysokiej wierności, niskiej wierności oraz symulatorów wirtualnych,
- wsparcie w prowadzeniu symulowanych zajęć praktycznych oraz warsztatów,
- prowadzenie zajęć interdyscyplinarnych, komunikacji interprofesjonalnej,
- przygotowywanie się do prowadzenia egzaminów OSCE,
- opracowywanie, wdrażanie i aktualizowanie scenariuszy wykorzystywanych w symulacji medycznej,
- prowadzenie zajęć z zakresu komunikacji z udziałem pacjentów standaryzowanych oraz wykorzystanie udziału pacjentów standaryzowanych w przygotowywanych egzaminach o typie OSCE.

Uzupełnieniem zaplecza do prowadzenia zajęć jest Studium Praktycznej Nauki Języków Obcych (SPNJO) oraz Studium Wychowania Fizycznego i Sportu (SWFiS). SPNJO dysponuje 12 salami, a SWFiS zmodernizowaną halą sportową, kortami tenisowymi oraz nowo oddanym boiskiem.

Organizacja profesjonalnego, konkurencyjnego centrum obsługi badań klinicznych to zadanie nowo powstałego Centrum Wsparcia Badań Klinicznych (CWBK). Dzięki niemu wzrasta dostęp pacjentów do innowacyjnych technologii medycznych i metod terapeutycznych poprzez optymalizację współpracy pomiędzy badaczem, ośrodkiem i sponsorem z jednoczesnym systemowym profesjonalnym prowadzeniem badań klinicznych o wysokim standardzie.

W celu wzmocnienia potencjału dydaktyczno-naukowego PUM zaplanowano kilka inwestycji, których skrócony opis jest zawarty w załączniku F oraz przedstawiony w formie prezentacji (zał. G).

5.2. Infrastruktura dydaktyczna i wyposażenie poza uczelnią

Infrastruktura poza Uczelnią to oddziały kliniczne oraz oddziały w szpitalach nieuniwersyteckich, w tym cztery oddziały w Szpitalu Publicznym Wojewódzkiego Szpitala Zespołowego w Szczecinie, cztery oddziały w Szpitalu Zdroje oraz jeden oddział kliniczny w 109 Szpitalu Wojskowym w Szczecinie. W przypadku oddziałów klinicznych kadre dydaktyczną stanowią pracownicy naukowo-dydaktyczni Uczelni, natomiast w przypadku oddziałów szpitalnych lekarze oddziału.

Ponadto poza Uczelnią są również realizowane praktyki zawodowe, które studenci odbywają w placówkach służby zdrowia w miejscu zamieszkania, w ramach porozumienia pomiędzy placówką i Uczelnią.

5.3. Zasoby informacyjno-komunikacyjne

Wszyscy studenci i pracownicy mają dostęp do technologii informacyjno-komunikacyjnych, w tym skrzynki pocztowej, posiadają konta Microsoft 365, ponadto dostępne są dla celów dydaktycznych są platformy MS Teams oraz Moodle. Pracownicy korzystają z komputerowej sieci internetowej, szyfrowany dostęp do sieci możliwy jest również z komputerów spoza PUM. W przypadku problemów można uzyskać wsparcie działu IT przez narzędzie TeamViewer QuickSupport.

System dziekanatowy Wirtualny Dziekanat (WD) służy do komunikacji pomiędzy dziekanatem a studentami, równolegle wykorzystuje się również służbową pocztę mailową. Za pośrednictwem VPN studenci mają dostęp do znacznej części zasobów Biblioteki. Studenci korzystają również z e-Legitymacji oraz z aplikacji na telefon Mobilny student (zsynchronizowanej z WD). W budynkach Uczelni, szpitali klinicznych oraz Domach Studenta studenci mają darmowy dostęp do bezprzewodowej sieci internetowej.

Realizację zajęć na odległość umożliwiają platforma Microsoft 365 oraz Platforma e-learningowa. Podstawowym narzędziem wykorzystywanym dla potrzeb dydaktyki jest aplikacja MS Teams (wideospotkania on-line). Platforma e-learningowa LMS Moodle umożliwia realizację procesu kształcenia w zakresie udostępniania materiałów dydaktycznych, rejestracji aktywności studentów czy weryfikacji wiedzy. Studenci mają stały, zdalny dostęp poprzez CET do bazy pytań testowych Uczelni, z możliwością rozwiązywania testów symulujących np. LEK. Aktualnie do użytku studentów oddana została nowa, autorska platforma Artemis PUM pomocna przy nauce anatomii, histologii oraz embriologii, gdzie znajdują się repozytoria modeli i preparatów do bieżącej nauki. Atrakcyjność dla uczących się studentów zwiększa dostępność niektórych modeli w rzeczywistości 3-D.

Innowacyjnym w skali kraju rozwiązaniem w czasie pandemii COVID-19 była stosowana na potrzeby kształcenia aplikacja na telefon z ankietą epidemiologiczną, której wynik wyświetlany na ekranie telefonu warunkował udział studenta w zajęciach.

W chwili obecnej Uczelnia zakończyła wdrożenie zintegrowanego systemu klasy ERP zawierający moduły do zarządzania Kadrami i Płacami, Finansami i Księgowością, Majątkiem, Projektami, Budżetem oraz Zamówieniami publicznymi z równoległym funkcjonowaniem aplikacji mobilnych m-Dokumenty, m-Ewidencja i m-Pracownik. W Uczelni funkcjonuje system informatyczny dziekanatowy ProAkademia, ponadto Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją (EZD), system administracyjny pracownika SIMPLE, jak również system do obsługi Senackiej Komisji ds. Dydaktyki oraz system Działu Nauki.

Dzięki wsparciu funduszy unijnych oraz środków własnych uczelni pod hasłem „cyfrowej rewolucji” Uczelnia planuje wdrożyć szereg rozwiązań z zakresu innowacyjnej dydaktyki medycznej.

W 2023 r. powołano Pracownię Innowacyjnej Dydaktyki Medycznej, której celem jest wdrażanie nowych technik informatycznych w nauczaniu studentów PUM w tym innowacyjnych platform PUM LMS, Artemis, PUMTesting. Jednym z najważniejszych narzędzi rozwijanych w najbliższych latach będzie System LMS. Platforma LMS wykorzystuje najnowocześniejsze rozwiązania i posiada wiele funkcji, które zostały zaimplementowane na życzenie kadry dydaktycznej. Dla studenta stanowić będzie duże wsparcie w poszukiwaniu wszystkich niezbędnych informacji z zakresu edukacji w intuicyjnej formie. Zakłada się, że do roku 2026 obowiązek zamieszczania materiałów na platformie LMS będzie dotyczył wszystkich jednostek PUM. Integralną część systemu stanowi platforma Artemis, która jest repozytorium modeli anatomicznych, histologicznych, embriologicznych oraz rzeczywistych (preparatów anatomicznych) w formacie modeli 2D oraz 3D, jak również atlasów klinicznych, w tym radiologicznego czy repozytorium zapisów EKG. Artemis będzie rozwijany i wykorzystywany do projektowania bibliotek cyfrowych dla wielu przedmiotów klinicznych

i przedklinicznych. LMS jest wzorcowym przykładem dbania o najwyższą jakość i innowacyjność kształcenia. Ponadto, planuje się uruchomienie innowacyjnej platformy PUMTesting, która będzie wykorzystywana przez dydaktyków do weryfikacji wiedzy studentów.

Kolejnym innowacyjnym narzędziem planowanym do wdrożenia od roku 2024 jest Wirtualna Klinika. Jest to platforma, która będzie stanowić uzupełnienie tradycyjnej formy nauczania. Pozwoli ona na uzyskanie lepszych wyników z egzaminu LEK, zapewni nabycie umiejętności samo dokształcania się na podstawie licznych dostępnych przypadków klinicznych. Z aplikacją użytkownicy udoskonalą praktyczne umiejętności niezbędne w codziennej pracy lekarza: zbieranie wywiadu lekarskiego, przeprowadzanie badania, diagnozowanie problemów zdrowotnych, podejmowanie decyzji klinicznych. WK ma na celu wzbogacenie nauczania klinicznego w oparciu o metody symulacji. W ramach wdrożenia zostaną opracowane kolejne scenariusze dla poszczególnych przypadków klinicznych WP. Materiał kliniczny

(dokumentacja zdjęciowa, badania dodatkowe) zostanie zebrany celem wygenerowania pacjenta wirtualnego przy wykorzystaniu sztucznej inteligencji.

5.4. Dostosowanie infrastruktury do potrzeb studentów z niepełnosprawnością

W ramach projektu „Poprawa dostępności Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie dla osób niepełnosprawnych”, w 2021 r. w Rektoracie powstało Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych. W celu dostosowania IFN do potrzeb osób z niepełnosprawnościami wykonano wiele udogodnień architektonicznych oraz dostosowano serwis www PUM i narzędzia informatyczne. Zadaniem Biura jest prowadzenie spraw związanych z funkcjonowaniem studentów, doktorantów i pracowników z niepełnosprawnościami. Celem jest zapewnienie wszystkim studentom i doktorantom równego dostępu do procesu kształcenia. Na wsparcie organizacyjne i merytoryczne mogą liczyć nauczyciele akademicy oraz pracownicy administracyjni mający na co dzień kontakt z osobami z niepełnosprawnościami. Biuro oferuje pomoc w zakresie odpowiedniej organizacji planowanych lub dodatkowych zajęć dydaktycznych, w zakresie wsparcia psychologicznego, zapewnienia asystentów edukacyjnych oraz przy wypożyczeniu sprzętu specjalistycznego.

Dla potrzeb studentów z niepełnosprawnościami przystosowano architektonicznie i sprzętowo: oba szpitale oraz CET, Bibliotekę i halę sportową (windy, pochylnie, platformy, toalety, miejsca parkingowe) (zał. H). Biblioteka Główna jest architektonicznie i sprzętowo przystosowana do obsługi osób niepełnosprawnych, a strona www spełnia standardy WCAG. W ramach rozwiązań architektonicznych przed biblioteką wyznaczono miejsca parkingowe dla osób niepełnosprawnych. Do budynku jak i urządzenia do samodzielnego zwrotu wypożyczonych książek, oprócz schodów, prowadzi również pochylnia. Podobnie dostosowane jest wnętrze budynku. Znajduje się tu specjalnie wyposażone stanowisko dla osób z niepełnosprawnościami.

5.5. Dostępność infrastruktury dla studentów poza zajęciami

Poza czasem przeznaczonym na realizację zajęć zgodnych z programem kształcenia studenci mogą korzystać z IDN oraz brać udziału w pracach szpitala (SKN, przygotowywanie się studentów do konkursów, realizacja ćwiczeń/procedur w związku z nieobecnością studenta na zajęciach itd.).

Biblioteka Główna PUM czynna jest codziennie w godzinach 8.00 - 19.30 oraz w sobotę w godzinach 9.00 - 15.00. Czytelnia i Informacja naukowa dostępna jest w tygodniu w godzinach 8.00 - 22.00, a w soboty w godzinach 9.00 - 21.00. Obiekty sportowe dostępne są w ramach ustalonego harmonogramu.

5.6. System biblioteczno-informacyjny PUM

Ogromnym atutem Uczelni jest system biblioteczno-informacyjny. Tworzą go Biblioteka Główna oraz Filia nr 1 w USK1. Księgozbiór biblioteczny ma wielkość adekwatną w stosunku do liczby studentów i jest sukcesywnie uzupełniany zgodnie z wykazami literatury obowiązkowej i uzupełniającej w sylabusach przedmiotów (zał. H).

Ważnym elementem sprzyjającym uczeniu się jest udostępnienie przez BG medycznych aplikacji mobilnych umożliwiających korzystanie m.in. z atlasów anatomicznych klasycznych oraz trójwymiarowych; baz publikacji (Prime PubMed); baz diagnostyczno-klinicznych (m.in. Quick Medical Diagnosis & Treatment, Guide to Diagnostics Test); baz dydaktycznych (m.in. ClinicalKey Student Bookshelf, Egzamin LEK oraz MedicLearn, które umożliwiają użytkownikom rozwiązywanie testów z przedmiotów prowadzonych na Uczelni; Prognosis (baza scenariuszy medycznych dla ponad 30 specjalizacji); inne (m.in. Researcher: Discovery & Discuss; Pharmindex mobile, eMPendium, Słownik terminologii medycznej).

5.7. Optymalizacja bazy dydaktycznej i naukowej oraz systemu biblioteczno-informacyjnego

Dla potrzeb rozwoju i optymalizacji IDN prowadzone są okresowe analizy w zakresie jej dostosowania do potrzeb procesu kształcenia, liczebności studentów, innowacyjności, dostępności poza godzinami zajęć i poza jednostkami oraz przeglądy oceniające sprawność urządzeń i aparatury. IDN jest na bieżąco

monitorowana przez kierowników jednostek, w przypadku braku lub potrzeby wymiany sprzętu jest składany wniosek do Senackiej Komisji ds. dydaktyki lub Kanclerza. Potrzeba modernizacji lub adaptacji pomieszczeń, po akceptacji, umieszczana jest jako zadanie w planie remontów.

Monitorowanie warunków lokalowych oraz wyposażenia jest prowadzone również przez WZZJK. Uwagi studentów, hospitowanych nauczycieli i kierowników dotyczące poprawy bazy lokalowej i jakości sprzętu umieszczane są w protokołach i stanowią podstawę działań skierowanych na doposażenie. Baza służąca realizacji nauczania praktycznego w szpitalach klinicznych i Uczelni jest stale modernizowana i rozbudowywana. W/w działania są profilowane także wynikami ankiet studentów, wnioskami ze spotkań władz dziekańskich z kierownikami jednostek, ze studentami jak i wskazań komisji UKJK KL. Przykładem może być podjęta w 2022 r. modernizacja szatni studenckiej w USK1 czy gruntowna modernizacja pomieszczeń oraz wyposażenie Katedry i Zakładu Anatomii Prawidłowej.

Podobnie, imponujące zasoby biblioteczno-informatyczne podlegają stałej inspekcji (ankietyzacja) w zakresie funkcjonowania, objętości i analizy potrzeb użytkowników, dydaktyków i studentów. W wyniku czego podjęto działania, np. mające na celu wydłużenie pracy BG oraz zakup pomocy dydaktycznych (modele).

W ramach składania wniosków projektowych zgłaszanych w konkursach z funduszy zewnętrznych uwzględnia się potrzeby dydaktyczne. Aktualnie Uczelnia oczekuje na rozstrzygnięcie dla projektu Educatio. Podobnie złożony został wniosek w ramach Programu Rozwoju Uczelni, który przewiduje zakup sprzętu dydaktycznego. Kierownicy jednostek na prośbę władz dziekańskich złożyli zapotrzebowanie na wyposażenie dydaktyczne. Potrzeby zostały one zweryfikowane i uwzględnione. We wniosku zawarto również systemowe rozwiązania technologiczne, m.in. umożliwiające streaming z sal operacyjnych. Załącznik 2.pkt.5 zawiera szczegółowe dane na temat infrastruktury.

5.8. Spełnienie reguł i wymagań zawartych w standardzie kształcenia

1. W procesie kształcenia na kierunku lekarskim wykorzystywana jest IBN, zapewniająca osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się, dotyczy to nauczania przedklinicznego, symulacji oraz nauczania klinicznego.
2. Zajęcia z zakresu nauk klinicznych są prowadzone w specjalistycznych, wieloprofilowych podmiotach leczniczych o najwyższym standardzie i referencyjności, potwierdzonych licznymi akredytacjami. Podmioty lecznicze posiadają bazę sprzętową i kadrę właściwą dla udzielania świadczeń zdrowotnych jak i nauczania studentów kier. lekarskiego.
3. Praktyczne nauczanie kierunkowe prowadzone jest w oparciu o IBN uczelni w warunkach symulowanych oraz w oparciu o bazę szpitali klinicznych PUM.
4. Praktyki zawodowe odbywają się w oparciu o kliniczną bazę dydaktyczną Uczelni lub w podmiotach poza Uczelnią.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Współpraca PUM z OSG w komponowaniu i optymalizacji procesu kształcenia realizowana jest w wielu obszarach.

Pierwszy z nich związany jest z planowaniem, optymalizacją i realizacją programu studiów. W tym celu Uczelnia oprócz własnych szpitali klinicznych wykorzystuje również inną bazę do zajęć praktycznych i ma podpisane porozumienia w zakresie dydaktyki ze szpitalem Zdroje, Samodzielnym Publicznym Wojewódzkim Szpitalem Zespolonym w Szczecinie, 109 Szpitalem Wojskowym oraz Hospicjum św. Jana Ewangelisty. Kierunek lekarski WMiS ściśle współpracuje z pozostałymi dwoma wydziałami uczelni w zakresie realizowania wybranych przedmiotów nauczanych na kierunku lekarskim oraz w obszarze wspólnych badań interdyscyplinarnych.

Aktywny udział przedstawicieli pracodawców w zakresie opinio-doradczym w ramach spotkań władz dziekańskich z Interesariuszami zewnętrznymi, Gronem Pracodawców jest kolejnym przejawem

współpracy z OSG przy tworzeniu i realizacji programu nauczania na kierunku lekarskim. Umocnienie kooperacji Uczelni z Pracodawcami nastąpiło poprzez rozszerzenie Grona Pracodawców. Wśród członków tego Gremium są obecnie pracodawcy, dyrektorzy szpitali klinicznych, Szpitala Zdroje oraz 109 Szpitala Wojskowego z Przychodnią w Szczecinie oraz członek zarządu Centrum Medycznego Sonomed. W tym celu odbywają się regularne spotkania dwa razy do roku z udziałem Wydziału oraz przedstawicieli pracodawców. Spotkania są miejscem dyskusji nad doskonaleniem i realizacją programu studiów, omawiane są kwestie wiedzy, umiejętności i kompetencji absolwentów PUM. Wnioski są następnie poddawane analizie i weryfikowane oraz służą modyfikacji procesu kształcenia. Interesariusze wskazali m.in. na potrzebę większego nacisku na kształcenie umiejętności miękkich oraz na potrzebę zapoznania studentów z systemem elektronicznej dokumentacji pacjenta AMMS. Zostało to zrealizowane poprzez ofertę zajęć fakultatywnych, zajęcia z komunikacji lekarz – pacjent oraz szkolenie dla 6 roku z IOD oraz AMMS. Członkowie Interesariuszy zewnętrznych uczestniczą z głosem doradczym w pracach obecnie przygotowywanego nowego programu studiów na kierunku lekarskim.

Ponadto, ważną częścią współpracy z OSG jest analiza losów absolwentów, jako rodzaj informacji zwrotnej wskazującej na potrzebę dotyczącą modyfikacji realizowanego programu studiów na kierunku lekarskim oraz osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Monitorowanie polega na badaniu panelowym przeprowadzanym w trzech etapach: 1) badaniu ankietowym on-line przeprowadzanym do 12 miesięcy od dnia ukończenia studiów, służącym określeniu sytuacji zawodowej absolwenta PUM oraz podtrzymaniu kontaktu z absolwentem, 2) badaniu ankietowym on-line po trzech i pięciu latach służącym uaktualnieniu sytuacji zawodowej na rynku pracy absolwentów PUM. Badaniu ankietowemu podlega każdy kolejny rocznik absolwentów PUM. ABK sporządza sprawozdanie z wyników badań ankietowych i przedkłada je dla WZZJK, który uwzględni wnioski z tych opinii w swoim corocznym sprawozdaniu. Opis bieżących działań ABK znajduje się w załączniku I. Informacje pomocne w doskonaleniu procesu kształcenia pozyskiwane są także od pracodawców, z którymi uczelnia podpisała porozumienia na realizację praktyk zawodowych, zawarte w ankiecie w Karcie Praktyk dotyczącej postawy studentów. Nową płaszczyzną współpracy z Absolwentami jest powołanie w bieżącym roku akademickim Grona Absolwentów w ramach Interesariuszy zewnętrznych. Planowane są regularne spotkania, minimum 2 razy do roku, w celu zaangażowania ich w życie Uczelni i pozyskanie informacji na temat programu studiów, jego realizacji, w celu jego optymalizacji.

Do działań ABK należy również współpraca z instytucjami szkoleniowymi, przedstawicielami rynku pracy i samorządami zawodowymi. Jej podstawą są umowy zawarte z Urzędem Pracy w Szczecinie, UP w Pasewalku umożliwiające wymianę informacji w zakresie rynku pracy, edukacji w strefie przygranicznej oraz możliwości odbywania praktyk i staży. ABK podpisało także umowę z Urzędem Marszałkowskim, na mocy której Uczelnia uzyskuje informacje o programach i Funduszach Europejskich i dofinansowaniach, z ZUS oraz Izbą Administracji Skarbowej w zakresie wsparcia edukacyjnego studentów i absolwentów. W ramach współpracy przedstawiciele IAS przeprowadzają szkolenie dla studentów 6 roku nt. „Własna firma - działalność gospodarcza i podatki w praktyce”. ABK podpisało list intencyjny z Polską Fundacją Przedsiębiorczości. W ramach współpracy specjaliści PFP przeprowadzili dla studentów i absolwentów bezpłatnie szkolenie „ABC Przedsiębiorczości...”. Nasze ABK bierze także czynny udział w ogólnopolskim projekcie, powstałym z ramienia Komisji ds. ABK przy KRASP, którego celem jest promocja działalności ABK wśród studentów. W ramach projektu, ABK w całej Polsce organizują warsztaty, szkolenia, konferencje w ramach cyklu „Gra o karierę”. W bieżącym roku ak. ABK organizuje cykl wykładów dla studentów 5 i 6 roku kierunku lekarskiego nt. „Młody lekarz rozpoczyna pracę”, w których poruszona jest tematyka odpowiedzialności zawodowej, aspektów prawnych wykonywania zawodu lekarza, zasad odbywania stażu podyplomowego, form zatrudnienia w systemie ochrony zdrowia, pozyskiwania finansowania na szkolenia podyplomowe.

Jako wielkie wyróżnienie i szansę na dalszy rozwój współpracy z OSG PUM traktujemy współpracę z Agencją Oceny Technologii Medycznych i Taryfikacji (AOTMiT). AOTMiT wraz z PUM inicjuje i prowadzi analizy oraz prace rozwojowe w zakresie oceny technologii medycznych czy założeń do realizacji świadczeń opieki zdrowotnej. Ponadto agencja przeprowadza dla nauczycieli, pracowników oraz

studentów PUM szkolenia. W 2022 r. podpisano umowę o współpracy pomiędzy uczelnią a Bankiem Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna. W ramach umowy nastąpiło przekazanie środków finansowych na zakup nowoczesnej łodzi wioślarskiej dla reprezentacji studentów PUM – składów kobiecych i męskich ósemek. Dyscyplina wioślarstwa w PUM prowadzona jest w ramach sekcji sportowej z udziałem trenerów Studium Wychowania Fizycznego i Sportu PUM. W ramach współpracy PUM z T.U. INTER Polska Szczecin przekazywane są stypendia dla najbardziej zaangażowanych studentów ufundowane przez firmę oraz prowadzone wykłady o aspekty prawne zawodu lekarza, roszczeniach wobec lekarzy dla studentów ostatnich lat studiów. W celu zorganizowania zajęć z przedmiotu do wyboru Medycyna wojskowa PUM nawiązał współpracę ze 109 Szpitalem Wojskowym oraz 12 Brygadą Zmechanizowaną, dzięki czemu studenci mogą zapoznać się praktycznie z medycyną pola walki. Poszczególne jednostki dydaktyczne również podejmują współpracę, np. Zakład Higieny i Epidemiologii współpracuje z Wojewódzką Stacją Sanitarno-Epidemiologiczną w Szczecinie, Katedra Medycyny Sądowej w ramach trójstronnego porozumienia współpracuje z Wydziałem Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego oraz Prokuraturą Okręgową w Szczecinie celu prowadzenia wspólnego koła naukowego i organizacji praktyk dla zainteresowanych studentów. W ramach współpracy z Fundacją Nutricia Uczelnia pozyskała fantomy do nauki żywienia dojelitowego, symulator odczuć starczych, organizowane będą szkolenia dla dydaktyków i możliwość pozyskania grantów.

PUM realizuje współpracę dydaktyczną ERASMUS+ z różnymi ośrodkami w całej Europie. Umowy o współpracy związane z wymianą akademicką studentów i dydaktyków. Uniwersytet z uwagi na swoje położenie geograficzne ma bogatą współpracę z ośrodkami w Niemczech. Liczba umów w okresie 2020-2023 to 33 umowy w ramach programu Erasmus+. Celem strategicznym związanym ze wzmocnieniem współpracy jest zwiększenie liczby projektów mobilnościowych i wymiana doświadczeń pracowników naukowo-dydaktycznych a w następstwie nowe powstawanie nowych projektów, udoskonalen procesu dydaktycznego oraz tworzenia wspólnych projektów i aplikacji grantowych oraz publikacji.

Współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym ułatwia obecność w gronie kadry naukowo-dydaktycznej osób łączących pracę w uczelni z pracą w podmiotach leczniczych. Wielu z nich jest ekspertami w swojej dziedzinie, nauczyciele akademicy kierunku lekarskiego pełnią funkcję konsultantów wojewódzkich w większości dyscyplin klinicznych (32 osoby), a niektórzy z nich również konsultantów krajowych (5 osób). Nauczyciele akademicy WMiS z kierunku lekarskiego wchodzi w skład międzynarodowych i krajowych gremiów eksperckich formułujących i publikujących zalecenia. Ponadto, w rankingu TOP2%, opracowywanym przez Uniwersytet Stanforda we współpracy z wydawnictwem Elsevier i firmą SciTech Strategies w roku 2022 znalazło się 9 naukowców z PUM, lista zawiera nazwiska 2% najlepszych naukowców, których publikacje są najczęściej cytowane przez innych autorów.

Obszarem współpracy z organizacjami otoczenia rynkowego oraz środowiskiem akademickim ogólnopolskim i światowym są organizowane liczne konferencje naukowe i warsztaty, które obejmują tematykę treści programowych kierunku lekarskiego. Na stałe wpisały się w kalendarz imprez ogólnopolskich sympozja i konferencje organizowane przez jednostki wydziałowe m.in. - „Postępy w diagnostyce chorób autoimmunologicznych”, „Bałtyckie Dni Kardiologii”, „Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Nefrologicznego”, konferencja naukowo-szkoleniowa „Alergologia w Praktyce”, „Szczecińskie Warsztaty Okulistyczne”, „International Clinical Epigenetics Conference CLEPIC”, „Pro et Contra” (lista konferencji w załączniku J). Informacje na temat organizowanych konferencji i szkoleń wraz z krótkim opisem znajdują się w zakładce aktualności na stronach Uczelni: <https://www.pum.edu.pl/aktualnosci>. Sympozja i konferencje mają charakter nie tylko szkoleniowy dla kadry uniwersyteckiej, ale służą również lekarzom i innym pracownikom ochrony zdrowia ze środowiska poza akademickiego z regionu i całej Polski. Ta szeroka współpraca i osiągnięcia naszej kadry dydaktyczno-naukowej doskonale sprzyjają nieustannemu unowocześnianiu i doskonaleniu programu studiów jak i realizowanych treści w ramach tematyki nauczania.

We współpracy z OSG wpisuje się prowadzony w PUM Program Asklepios utworzony w 2012 r. w ramach Programu Anglojęzycznego, skierowany do studentów niemieckich, jest oryginalnym sposobem kształcenia przy współudziale wykwalifikowanej kadry niemieckiej i wsparty zapleczem przygranicznych szpitali na terenie Niemiec. Dzięki temu również polscy studenci mogą realizować nauczanie praktyczne na 6 roku w tych szpitalach (Hamm, Frankfurt). Mamy również program mobilności studentów polskich uczelni medycznych MOSTUM, który jest ogólnopolskim programem międzyuczelnianej wymiany studentów kierunków medycznych.

Drugi obszar to współpraca w obszarze badawczo-naukowym oraz wdrożeniowym.

PUM realizuje również współpracę badawczą w ramach ERASMUS+ z różnymi ośrodkami badawczymi w całej Europie. Wszystkie umowy o współpracy oraz listy intencyjne są związane z realizacją priorytetowych obszarów badawczych, tworzeniem publikacji oraz planowaniem aplikacji projektowych i w efekcie wzmocnieniem współpracy naukowej. Realizacja tego działania jest możliwa w ramach programu Horyzont Europa. Centrum Transferu Technologii PUM (CTT) jest ogólnouczelnianą jednostką której zadaniem jest pobudzenie społeczności akademickiej i przedsiębiorców do współpracy i przedsiębiorczości, promocja potencjału intelektualnego Uniwersytetu, a także zapewnienie korzystnych warunków do transferu wiedzy i technologii z nauki do przemysłu. CTT wspiera pracowników PUM w prowadzeniu projektów we współpracy z innymi ośrodkami oraz związanej z komercjalizacją wyników badań (zał. nr K).

Współpraca z Uniwersytetem Szczecińskim (US) i Zachodniopomorskim Uniwersytetem Technologicznym (ZUT) w Szczecinie wiąże się z wymianą kadry naukowej, wspólnym prowadzeniem tematów badawczych, także finansowanych przez MNiSW Zachodniopomorskie Centrum Zaawansowanych Technologii obejmuje wspólne działania zespołów PUM i ZUT. Międzynarodowe Centrum Nowotworów Dziedzicznych, które posiada status Centrum Doskonałości realizuje działalność naukową pracowników naszej uczelni, również naszego kierunku we współpracy z naukowcami z USA, Australii i Kanady. Wydawane jest także czasopismo naukowe o zasięgu międzynarodowym (Hereditary cancer in clinical practice) oraz czasopismo naukowe o zasięgu ogólnopolskim (Pomeranian Journal of Life Sciences).

Powołana przez Instytut Pamięci Narodowej oraz PUM Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów kontynuuje prace nad stworzeniem bazy danych DNA ofiar zbrodni i konfliktów zbrojnych XX wieku i ich rodzin, dzięki której możliwa jest identyfikacja szczątków ludzkich. Uczelnia współpracuje w ramach kooperacji Polskiej Bazy Genetycznej Ofiar Totalitaryzmów Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie z Muzeum Narodowym w Szczecinie oraz Muzeum Oręża Polskiego w Kołobrzegu. W ramach tej współpracy organizowane są konferencje, m.in. konferencja podsumowująca projekt badań Obozu „Stalag II D”.

Kolejnym obszarem współpracy z OSG jest szerzenie wiedzy z zakresu profilaktyki chorób i zdrowego stylu życia.

Działalność kadry i doktorantów kier. lekarskim obejmuje organizację inicjatyw służących szerzeniu wiedzy z zakresu profilaktyki chorób i zdrowego stylu życia. Wspólne projekty wspierane przez władze samorządowe i państwowe, stanowią doskonałą platformę współpracy z OSG w tworzeniu i optymalizacji programu studiów oraz wpływu na rozwój kierunku.

Uczelnia realizuje wiele projektów na rzecz zwiększenia świadomości zdrowotnej społeczeństwa: Medyczny Uniwersytet Seniora - MUS PUM, jest pierwszym takim programem w Polsce obejmującym osoby powyżej 60. roku życia. Młodzieżowa Akademia Medyczna – MAM PUM istnieje od 2010 roku i obejmuje młodzież szkół średnich. Przyczynia się do atrakcyjnego poszerzania programu szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych o informacje dotyczące zdrowia człowieka. Dziecięcy Uniwersytet Medyczny - DUM PUM adresowany do uczniów w wieku 7-13 lat zainteresowanych medycyną i naukami pokrewnymi. Celem Projektu jest prowadzenie edukacji prozdrowotnej, wdrożenie u uczestników prawidłowych nawyków higienicznych i wzbudzenie zainteresowania wiedzą

z obszaru medycyny. Wszystkie trzy projekty były bezpłatne dzięki finansowemu wsparciu Wydziału Spraw Społecznych Urzędu Miasta Szczecin.

We współpracy z Samorządem lub organizacjami studenckimi zrzeszającymi studentów PUM organizowane są akcje promujące zdrowie, charytatywne na rzecz organizacji opieki zdrowotnej, np. „Studenci PUM mieszkańcom Szczecina”, akcje związane z WOŚP, koncerty charytatywne wspierające hospicjum. Inne akcje prozdrowotne organizowane przez studentów to „Wampiriada” – projekt organizowany wraz z większością uczelni wyższych w całym kraju, który ma za zadanie zachęcenie społeczności studenckiej do honorowego oddawania krwi, czy współpraca z Fundacją DKMS i promocja honorowego dawstwa szpiku. W związku z kontynuacją wojewódzkiej kampanii pn. #MojaSzkołaZdrowaSzkoła we współpracy z Państwową Inspekcją Sanitarną województwa zachodniopomorskiego studenci kier. lekarskiego sprawdzali wzrok uczniom wybranych szkół na terenie woj. Zachodniopomorskiego. Studenci PUM kier. lekarskiego przynależą do Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland, organizacji zrzeszającej studentów medycyny i młodych lekarzy. Działalność Stowarzyszenia polega na przeprowadzaniu projektów i akcji na rzecz środowiska studenckiego, dzieci, młodzieży i społeczności szczecińskiej (akcje: „Zdrowie pod kontrolą”, „Szpital Pluszowego Misia”, „Tramwaj zwany pożądanym”). IFMSA organizuje i uczestniczy w konferencjach naukowych, prowadzi międzynarodowe wymiany studenckie, praktyki, szkolenia i warsztaty.

Innym obszarem jest promocja PUM oraz promocja akademickości.

Uczelnia współpracuje z Urzędem Marszałkowskim, Urzędem Wojewódzkim i Urzędem Miasta w Szczecinie oraz Okręgową Izbą Lekarską. Współpraca ta obejmuje promowanie Uczelni w regionie, opiekę nad stażami podyplomowymi, kwalifikowanie, nabór i opiekę nad stażami specjalizacyjnymi. Okręgowa Izba Lekarska w Szczecinie otacza opieką prawną rozpoczynających pracę zawodową absolwentów, przybliża sprawy uczelni środowisku lekarskiemu (wydawany periodyk Vox Medici).

Ożywioną współpracę podejmują również doktoranci PUM. W 2023 r. zostało zapoczątkowane porozumienie pomiędzy doktorantami Szkół Doktorskich w województwie. Zachodniopomorskie Porozumienie Doktorantów ma na celu integrację środowiska doktorantów, w tym organizację wydarzeń o charakterze naukowym, kulturalnym lub społecznym, a w szczególności zmierzających do podnoszenia kwalifikacji doktorantów. Porozumienie podjęło już wiele inicjatyw, w tym Speed Dating, organizację wykładów, warsztatów, i otrzymało nagrodę Prodok w kategorii Dynamiczny Start. W ramach ZPD, zostało powołane Stowarzyszenie Zachodniopomorskie Porozumienie Doktorantów.

Uczelnia kontynuuje prowadzenie wykładów otwartych prowadzonych przez współpracujących naukowców, dydaktyków, klinicystów, często z zagranicy. Przykładem może być wykład pt. „Czy wyższe wykształcenie może uczynić Cię szczęśliwszym” prof. Wolfganga Scharecka, wieloletniego rektora Uniwersytetu w Rostoku, chirurga-transplantologa, dydaktyka, humanistę.

PUM jest współorganizatorem corocznego Zachodniopomorskiego Festiwalu Nauki, który prezentuje osiągnięcia naukowców zachodniopomorskiego regionu w zakresie uprawianych dyscyplin z położeniem akcentu na znaczenie nauki i jej praktyczne zastosowanie. Naukowcy dzielą się swoją pasją naukową, oferta kierowana jest do młodzieży szkolnej i akademickiej oraz dorosłego społeczeństwa. Projekt „Akademicki Szczecin” połączył cztery szczecińskie uczelnie: Politechnikę Morską, PUM, US i ZUT. Uczelnie wspólnie pokazują, że Szczecin to dobre miejsce do studiowania i zatrzymać młodzież w Szczecinie na studiach. Rektor PUM, prof. Bogusław Machaliński, był inicjatorem święta akademickiego uczelni wyższych w Szczecinie „Spacerek na Uniwerek”, który do tej pory miał miejsce dwukrotnie i cieszył się bardzo dobrym odbiorem władz miasta i mieszkańców. PUM obejmuje patronatem V LO im. Adama Asnyka w Szczecinie oraz „Patronaty nad klasami” innych szkół ponadgimnazjalnych na terenie Szczecina (5 szkół) i województwa (4 szkoły). Uczelnia organizuje Dni otwarte PUM oraz uczestniczy w Targach Edukacyjnych promując kształcenie na prowadzonych kierunkach. Student kierunku lekarskiego został Doradcą Społecznym Prezydenta Miasta Szczecin, zajmować się będzie m.in. aktywizacją młodych ludzi wokół inicjatyw związanych ze Szczecinem i promowaniem aktywności

młodych mieszkańców naszego miasta. W ramach tej współpracy zostały zorganizowane Odwrócone Targi Akademickie to wspólne wydarzenie z Młodzieżową Radą Miasta, Domem Kultury „13 Muz” oraz Polską Fundacją Przedsiębiorczości. Odwrócone Targi Akademickie to wydarzenie cykliczne, mające na celu połączenie studentów, absolwentów i uczniów szkół ponadpodstawowych z firmami z 6 różnych branż działających na terenie Szczecina i okolic. Parlament studentów współpracuje z Komisją Wyższego Szkolnictwa Medycznego i w roku 2023 PUM był organizatorem ogólnopolskiego zjazdu komisji.

Zakres współpracy z OSG jest na bieżąco monitorowany przez Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 6:

W Uczelni powstał Alumni Club jest uczelnianą organizacją, mającą na celu skupienie absolwentów ze wszystkich kierunków studiów i lat działalności uczelni. Ideą działalności Clubu jest utrzymywanie kontaktów pomiędzy Absolwentami a uczelnią, rozwijanie tej współpracy oraz oferowanie Absolwentom możliwości uczestniczenia w życiu naukowym, dydaktycznym i koleżeńskim uczelni. Absolwenci PUM są aktywnymi zawodowo naukowcami, dydaktykami i pracownikami systemu ochrony zdrowia w kraju i poza granicami. Dla nich wszystkich Alumni Club PUM stwarza możliwość popularyzacji swoich osiągnięć, a także wymiany doświadczeń.

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

7.1. Rola umiędzynarodowienia procesu kształcenia w koncepcji kształcenia i planach rozwoju kierunku lekarskiego

Umiędzynarodowienie jest jednym z kierunków strategii rozwoju Uczelni. Jest to niewątpliwie mocna strona PUM i kierunku lekarskiego, co wynika z wieloletnich doświadczeń w zakresie prowadzenia nauczania w języku angielskim oraz położenia geograficznego Szczecina. Współpraca transgraniczna m.in. w ramach projektów Interreg owocuje wspólnymi badaniami naukowymi, wymianą doświadczeń oraz nowatorskimi rozwiązaniami. Efekty związane z umiędzynarodowieniem rozwijane są stale na wielu płaszczyznach:

1. Studia na kierunku lekarskim w języku angielskim i współpraca studentów w środowisku interkulturowym
2. Wymiana edukacyjna studentów i pracowników w ramach programu Erasmus+
3. Współpraca z ośrodkami z zagranicy w zakresie edukacji, międzynarodowych projektów badawczo-naukowych oraz konferencji naukowych.

Ad. 1 Wyrazem umiędzynarodowienia jest oferta studiów w języku angielskim, które są realizowane od 1996 r. Obecnie ogółem kształcą się ponad 400 studentów z różnych krajów, w tym pochodzących ze Skandynawii, Niemiec, Wysp Owczych, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Włoch, USA, Chin. Promocja podczas targów edukacyjnych, stała współpraca z agencjami rekrutacyjnymi oraz pozytywna opinia naszych absolwentów sprawia, że liczba studentów English Program (EP) utrzymuje się na pożądanym poziomie. W ramach promocji kierunku opracowano materiały filmowe o studiach: <https://www.youtube.com/watch?v=eBaRBLd2Sug> oraz kadrze PUM w dwóch wersjach językowych: <https://www.youtube.com/watch?v=eBaRBLd2Sug>

Na taką formę studiów decydują się także studenci z naszego kraju, dla których ważny jest wysoki poziom wiedzy medycznej oraz biegłość zawodowa w języku angielskim. Program kształcenia oraz weryfikacja efektów uczenia się są tożsame z programem realizowanym w języku polskim. Absolwenci mają możliwość zdawania LEK, podjęcia do stażu podyplomowego oraz ubiegania się o studia podyplomowe. W ramach zapewnienia pełnego wykształcenia medycznego w roku 2022 uruchomiono dla absolwentów PUM niebędących Polakami szkolenie praktyczne odpowiadające stażowi podyplomowemu.

Od 2013 r. Uczelnia realizuje unikatowy Program Asklepios na kierunku lekarskim w języku angielskim, adresowany do studentów z Niemiec, który odbywa się w ścisłej współpracy z klinikami sieci Asklepios w Niemczech. W ramach tej współpracy studenci 6 roku posługujący się językiem niemieckim mają możliwość realizacji części zajęć w szpitalach w Niemczech, m.in. w Hamm, Poczdamie i Frankfurtu n/O.

Na kierunku lekarskim wyodrębniono zgodnie z obowiązującymi przepisami dwa miejsca dla cudzoziemców polskiego pochodzenia, pragnących otrzymać edukację i podtrzymać świadomość narodową.

W latach 2019-2022 zrealizowano projekt pt. PUM przyjaznym i otwartym miejscem dla międzynarodowej wspólnoty akademickiej (PMU is friendly and open place for an international academic community, w ramach programu programu NAWA „Welcome to Poland”. Dzięki projektowi odbywa się cyklicznie „Integration week”, podczas którego studenci rozpoczynający naukę zapoznają się z Dziekanatem, spotykają z Parlamentem Studentów oraz odbywają szkolenie „Intercultural Skills” prowadzone przez trenera British Council Foundation. Uczelnia dba o dostępność informacji dla kandydatów i studentów anglojęzycznych, w tym celu dostępne są wersje anglojęzyczne ważnych dokumentów. Unikatowe jest stworzenie map wszystkich obiektów dydaktycznych w dwóch wersjach językowych w aplikacji „PUM and City”.

Studenci współpracują ze sobą w ramach inicjatyw Parlamentu, kół naukowych STN, konferencji krajowych i zagranicznych, reprezentują Uczelnię na konkursach czy zawodach sportowych. Służą to rozwijaniu aktywności, umiejętności współpracy, otwartości na różnice kulturowe oraz budowania zespołów międzynarodowych. Podobny cel miały również warsztaty „Active citizen” dla Parlamentu, w których uczestniczyło około 200 osób w ramach projektu POWER. Studenci PUM współdziałają w ramach akcji Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny (IFMSA), mają możliwość wyjazdu na zagraniczne praktyki wakacyjne w programie SCOPE.

Przykładem aktywności międzynarodowej jest udział w akcji „Medycy dzieciom z Afryki”. Jesienią 2019 r. czwórka lekarzy, w ramach akcji medycznej wybrała się do Kenii. W misji uczestniczyło dwóch lekarzy z Kliniki Pediatrii, Endokrynologii, Diabetologii, Chorób Metabolicznych i Kardiologii Wieku Rozwojowego, dr hab. Elżbieta Petriczko, Prodziekan WMiS oraz doktorantka i absolwentka PUM, członkini IFMSA-Poland. Studentka PUM uczestniczyła w misji medycznej Doctors Africa.

Ad.2 Studenci w ramach Programu Erasmus+ mają możliwość realizacji kształcenia języku angielskim, niemieckim, hiszpańskim i włoskim. Partnerami Uczelni są uznane uniwersytety europejskie, takie jak Uniwersytet w Maladze, Uniwersytet Masaryk w Brnie, w Rostocku, Uniwersytet w Bari. Pełną listę zawiera link: https://www.pum.edu.pl/studia_iii_stopnia/rozwoj/erasmus/uczelnie_partnerskie_pum/

W 2014 r. a następnie na lata 2021-2027 PUM została przyznana karta Erasmus Charter for Higher Education (ECHE). W ramach podpisanych umów dwustronnych z uczelniami partnerskimi studenci i absolwenci PUM mogą wyjechać na studia, praktyki wakacyjne lub absolwenckie. Są kwalifikowani na wyjazd zgodnie z wewnętrzną procedurą rekrutacyjną, w której pod uwagę brana jest średnia z ocen w dotychczasowego okresu studiów, aktywność naukowa a także znajomość języka, w którym są prowadzone studia na wybranym uniwersytecie. Studenci mogą realizować kształcenie na uczelni zagranicznej przez I lub II semestry. Kryteria kwalifikacji zawiera załącznik dostępny na stronie: https://www.pum.edu.pl/studia_iii_stopnia/rozwoj/erasmus/wyjazdy_na_studia_i_praktyki/rekrutacja/ Studenci są również informowani o możliwości rekrutacji za pośrednictwem Wirtualnego Dziekanatu. Kryteria powodują, że program Erasmus+ jest programem dostępnym również dla osób w gorszej sytuacji ekonomicznej jak i osób z niepełnosprawnościami. Studenci mogą starać się o dodatkowe dofinansowanie do ich mobilności.

W Uczelni jest dostępny program Erasmus+ Praktyki, dzięki któremu student może wyjechać do zagranicznej instytucji w celu odbycia praktyk wakacyjnych na okres maksymalnie 24 miesięcy. W tym programie student sam jest zobowiązany do nawiązania kontaktu z instytucją przyjmującą. Wyjazd na praktykę umożliwia zaliczenie części programu studiów związanych z nauczaniem z praktycznym.

W ostatnich 4 latach w ramach wymiany studenckiej Erasmus+ z Uczelni wyjechało ponad 270 studentów na studia i praktyki oraz 80 pracowników, a przyjechało do PUM łącznie 90 studentów. Łączna liczba miejsc na WMiS na wyjazdy na studia w ramach programu Erasmus to 34 miejsca. Łączna liczba miejsc na WMiS na wyjazdy dla pracowników to: 20 miejsc. Pracownicy oprócz zawartych umów mogą wybierać również instytucje poza partnerskie. Na rok 2023/2024 zaplanowano 15 mobilności na studia i 20 mobilności na praktykę.

Tabela przedstawiająca liczbę wyjazdów dla kierunku lekarskiego.

Erasmus+ Projekty	2018	2019	2020	2021	2022
studenci przyjeżdżający	19	16	12	14	15
studenci wyjeżdżający studia	13	11	7	12	10
studenci wyjeżdżający na praktykę	15	13	0	6	10
pracownicy wyjeżdżający na szkolenie	15	10	2	4	2
łącznie liczba wyjazdów	43	34	9	22	22
łącznie liczba wyjazdów w całym projekcie Erasmus+	55	52	16	47	50

Na WMiS powołany jest Pełnomocnik Dziekana ds. programu Erasmus+ dla kierunku lekarskiego, który jest zaangażowany w pomoc studentom w przygotowywaniu niezbędnych dokumentów. Zaliczenie zrealizowanych treści programowych oparte jest o ECTS. Zaliczenia przedmiotów zrealizowanych na uczelni zagranicznej dokonuje Dziekan WMiS. Na wydziale działa Pełnomocnik ds. English Program, który współdziała z Pełnomocnikiem Dziekana ds. programu Erasmus+ w zakresie rozszerzania współpracy Erasmus. Ważnym celem programu Erasmus+ jest podnoszenie kompetencji językowych oraz promowanie i wsparcie nauki języków. Wsparcie Językowe Online (OLS) pomaga uczestnikom mobilności w sprawdzeniu swoich kompetencji językowych, jest dostępne we wszystkich językach Unii Europejskiej. Każdy student zakwalifikowany do programu jest zobowiązany do wypełnienia testu on-line przed wyjazdem oraz ponownie po powrocie, w celu potwierdzenia zwiększenia umiejętności językowych.

Współpraca międzynarodowa w ramach Programu Erasmus+ niesie ze sobą wielorakie korzyści akademickie i pozaakademickie. Studenci, doktoranci i pracownicy Wydziału mają możliwość rozszerzenia swoich możliwości zawodowych w wyniku nawiązania kontaktów, zdobycia nowych doświadczeń, podniesienia swoich kompetencji językowych oraz interkulturalnych.

Ad. 3 Nauczyciele akademicy kierunku lekarskiego WMiS prowadzą ożywioną współpracę z zagranicą. Współpracująca kadra dydaktyczna z Niemiec angażuje się w życie PUM. Corocznie zgodnie z planem organizowane są wykłady otwarte dla studentów kierunku lekarskiego, które cieszą się dużym zainteresowaniem. Zwieńczeniem tej współpracy były wyróżnienia, przyznane czterem wykładowcom z Niemiec, status profesorów afiliowanych w PUM.

PUM poszerzył również współpracę zagraniczne w aspekcie dydaktyczno-klinicznym. W ramach projektu Interreg studenci kierunku lekarskiego w ramach zajęć uczestniczyli w konsyliach polsko-niemieckich, gdzie omawiane były przez klinicystów przypadki pacjentów pediatrycznych z rzadkimi chorobami onkologicznymi. Efektem współpracy była optymalizacja postępowania diagnostyczno-terapeutycznego. Jednocześnie uczestniczenie w konsyliach służyło poszerzeniu horyzontów studentów. Doświadczenia te zostały przedstawione w publikacji naukowej na temat telemedycyny (Pediatric Hematology and Oncology Center Integrated by Telemedicine: Experience, Challenges and First Results of a Cross Border Network. Troschke T, Wieczorek A, Kulinski K, Ociepa T, Zielezinska K, Lode HN, Urasinski T. Healthcare (Basel). 2023;11(10):1431).

Umiejętnościom w procesie kształcenia sprzyja w znaczącym zakresie szeroka aktywność naukowa i organizacyjna kadry nauczycieli akademickich i studentów, członków kół naukowych działających w formie: współpracy z międzynarodowymi sieciami badawczymi, aktywności w międzynarodowych towarzystwach naukowych, sformalizowanej naukowej współpracy z ośrodkami zagranicznymi.

Uczelnia buduje świadomość międzykulturową wśród pracowników, która ma wpływ na jakość procesu kształcenia, dlatego w ramach projektu NAWA (wsparcie szkoleniowe kadry dydaktycznej, naukowej i administracyjnej) dla 36 nauczycieli, prowadzących zajęcia w języku angielskim, zorganizowano warsztaty doskonalące podejście międzykulturowe. Ponadto przeprowadzono kursy rozwijające kompetencje dydaktyczne - Cambridge Teaching i British Charter Council Foundation, Researcher Connect. W ramach projektu POWER zorganizowano kursy języka angielskiego dla pracowników. Pracownicy mają możliwość wyjazdu w ramach programu wymiany Erasmus+ w celach szkoleniowych związanych z dydaktyką.

Poniżej tabela wyjazdów pracowników akademickich na kier. lekarskim:

Erasmus+ Projekty	2018	2019	2020	2021	2022
pracownicy wyjeżdżający na szkolenie i nauczanie	15	10	2	4	2
łącznie liczba wyjazdów pracowników PUM	23	20	6	20	16

Dydaktycy przedstawiali umiejętności pozyskane na wyjazdach swoim współpracownikom w jednostkach i przedstawiali również sposoby poszukiwania miejsc na potencjalne wyjazdy. Wiele osób zostało zachęconych do udziału w kolejnych naborach do programu Erasmus+ w uczelni. W uczelni tworzone są koncepcje kształcenia w oparciu o międzynarodowe wzorce, umożliwiające integrację absolwentów kierunku lekarskiego w międzynarodowym środowisku naukowym oraz badawczo-dydaktycznym. Niezwykle ważne jest prowadzenie międzynarodowych programów badawczych, które mają wpływ również na unowocześnianie procesu kształcenia. Wśród takich projektów wymienić warto:

- Projekt Horyzont Europa IMMEDIATE, nt. funkcjonowania osi dieta-mikrobiom-immunometabolizm prowadzony przez prof. Karolinę Skonieczną-Żydecką
- Projekt w ramach współpracy transgranicznej „Telemedyczne zintegrowane polsko-niemieckie centrum onkologii i hematologii dziecięcej w Euroregionie Pomierania - INT113, koordynator prof. Tomasz Urasiński
- Projekt pt. Korelacja identyfikacji i zwalczania transgranicznych powiązań terrorystycznych i przestępczych w obszarze badań genetycznych i informatycznych, kierownik prof. Andrzej Ossowski
- Projekt EuCARE” realizowany w ramach Horyzont 2021-2027, który skupia multidyscyplinarny zespół klinicystów, wirusologów, epidemiologów, statystyków i ekspertów w sztucznej inteligencji z 20 instytucji badawczych z 16 krajów z 4 kontynentów, kierownik prof. Miłosz Parczewski
- „Innowacyjny, polsko – niemiecki transgraniczny program wczesnej diagnostyki i leczenia chorób rzadkich u noworodków” – RareScreen, kierownik prof. Maria Giżewska.
- Projekt „Serce kobiety” - transgraniczne dwuśrodkowe badanie zaburzeń rytmu serca u kobiet POL-GER Rytmia - INT166, koordynator prof. Małgorzata Peregud-Pogorzelska
- Projekt Amber - Zaawansowane modelowanie Baltic Cancer w ramach Interreg South Baltic 2021-2027, konsorcjum, kierownik PUM prof. Bogusław Machaliński

Pełną listę współpracy zawiera załącznik I. Umiejdzynarodowieniu procesu kształcenia służą również liczne konferencje międzynarodowe organizowane przez jednostki PUM. Do takich konferencji należą m.in. międzynarodowa konferencja gromadząca w Szczecinie autorytety w dziedzinie epigenetyki – CLEPIC organizowana przez prof. PUM Tomasza Wojdacza. Wykaz organizowanych konferencji oraz projektów zawiera załącznik J. W PUM funkcjonuje Centrum Transferu Technologii, które wspiera naukowców. Wynalazki naszych zespołów badawczych przedstawiane na targach międzynarodowych i zdobywają nagrody (załącznik K).

7.2. Aspekty programu studiów i jego realizacji, które służą umiejdzynarodowieniu

W celu podnoszenia kwalifikacji językowych studentów oraz zwiększenia możliwości uczestniczenia w życiu akademickim w wymiarze międzynarodowym w programie studiów dla kierunku lekarskiego znajduje się obowiązkowy przedmiot, język obcy nowożytny, który kończy się egzaminem. Kształcenie na kierunku uwzględnia potrzebę posiadania przez absolwentów umiejętności posługiwania się j. obcym na potrzeby porozumiewania się z pacjentami na poziomie B2 oraz krytycznego analizowania literatury medycznej anglojęzycznej. Zajęcia z nauki języka obcego nowożytnego (angielski lub niemiecki) prowadzone są w SNJO. W optymalizacji programu studiów i doskonaleniu sylabusów cennym źródłem informacji są doświadczenia studentów i kadry zdobyte w uczelniach partnerskich. Z myślą o studentach polskich i English Program przetłumaczono wiele książek i przygotowano opracowania w języku angielskim. Elementem służącym umiejdzynarodowieniu studiów są wykłady otwarte w języku angielskim. Studenci przyjeżdżający do PUM w ramach programu Erasmus+ muszą wykazać się znajomością języka angielskiego na poziomie minimum B1. Uczelnia zapewnia równy dostęp do mobilności wszystkim studentom i pracownikom. Aby uprościć organizację mobilności, uczestnicy są zachęceni do korzystania z narzędzi cyfrowych. Uczelnia czyni starania o przyłączenie się do Inicjatywy Europejskiej Karty Studenckiej.

7.3. Weryfikacja osiągnięcia przez studentów wymaganych kompetencji językowych oraz ich oceny

Studenci kierunku realizują przez pierwsze dwa lata przedmiot język obcy nowożytny. Weryfikacja ma formę zaliczeń, pisemnych testów oraz egzaminu na poziomie B2. Wymagania to: znajomość podstawowej terminologii, która umożliwia komunikację w środowisku zawodowym, w zakresie umiejętności możliwość samodzielnego analizowania tekstów specjalistycznych. Uczestnikom mobilności długoterminowych w programie Erasmus+ OLS pozwala ocenić swoje umiejętności posługiwania się językiem obcym.

7.4. Zakres monitorowania i oceny umiędzynarodowienia procesu kształcenia

Za monitorowanie i ocenę umiędzynarodowienia procesu kształcenia odpowiada Pełnomocnik Dziekana WMiS ds. programu Erasmus+ dla kierunku lekarskiego. Odpowiada za negocjowanie oraz monitorowanie warunków umów bilateralnych dotyczących mobilności studentów kierunku lekarskiego, ściśle współpracując z Pełnomocnikiem Dziekana WMiS ds. English Program oraz Działem Nauki i Współpracy z Zagranicą. Obowiązkowe sprawozdania oraz ankiety z odbytego wyjazdu zagranicznego złożone przez studentów są monitorowane, a wyniki ankiety ujmuje się w raporcie końcowym. Studenci zarówno w trakcie trwania mobilności, jak i po jej zakończeniu mają możliwość przekazywania uwag do Pełnomocnika ds. programu Erasmus+, które są następnie omawiane na spotkaniu z Dziekanem. Pełnomocnik ds. programu Erasmus+ jest dostępny dla studentów, mogą oni komunikować się z nim mailowo oraz telefonicznie. Monitorowanie oraz ocena umiędzynarodowienia są uwzględnione w pracach koordynatora ds. mobilności WZZJK.

Ponadto skala i zakres aktywności międzynarodowej kadry i studentów podlegają monitorowaniu przez Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą. Wszystkie wyjazdy są monitorowane przez narzędzie unijne Beneficiary Module+ i załączane do corocznych raportów Narodowej Agencji. Za projekt 2020 PUM otrzymał ocenę bardzo dobrą. Wskaźniki procentowe zadowolenia z mobilności są bardzo wysokie.

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

8.1. Dostosowanie systemu wsparcia do potrzeb studentów

W Uczelni studenci otrzymują wsparcie w sposób ciągły, na każdym etapie nauczania, oparte na zaangażowaniu całej społeczności akademickiej, w tym władz Uczelni, administracji, kadry dydaktyczno-naukowej oraz samych studentów.

Dział Rekrutacji udziela wsparcia kandydatom na studia w PUM. Na stronie internetowej oraz w dedykowanym systemie (ProAkademia APR System) kandydaci znajdują wszystkie niezbędne informacje. Kandydaci przez cały proces rekrutacji są na bieżąco informowani o postępie i wynikach naboru. Uczelnia współpracuje z portalem www.otouczelnie.pl oraz www.opinieouczelniach.pl w celu przedstawiania swojej oferty edukacyjnej jak również w zakresie rekrutacji na studia anglojęzyczne przy pomocy zagranicznych pośredników. Dla rozpoczynających studia organizowane jest w październiku spotkanie z przedstawicielami władz Uczelni, administracji, działów wsparcia oraz organizacji studenckich. Celem spotkania jest prezentacja struktury organizacyjnej Uczelni, zapoznanie nowych studentów z nadzorem nad procesem dydaktycznym, Regulaminem Studiów, systemami wsparcia oraz organizacjami studenckimi.

Pracownicy administracyjni udzielają wsparcia studentom w różnorodny sposób, w zależności od specyfiki działu. W dziekanacie kierunku lekarskiego pomocą służą dedykowane dla poszczególnych lat osoby. Pracownicy dziekanatu pośredniczą w kontaktach z władzami Wydziału, odpowiadają za elektroniczną i papierową dokumentację studiów, biorą udział w spotkaniach ze studentami. Informacje na temat godzin przyjmowania oraz numery telefonów znajdują się na stronie internetowej dziekanatu. Pracownicy administracyjni uczestniczą w cyklicznych szkoleniach celem poprawy efektywności pracy, wzmocnienia kompetencji miękkich, obsługi studenta z niepełnosprawnością, edukacji z zakresu IOD oraz zapobiegania mobbingowi.

Uczelnia zapewnia różnorodne platformy do obsługi dziekanatowej oraz realizowania toku studiów. Podstawową platformą jest Wirtualny dziekanat ProAkademia, gdzie student znajdzie informacje dotyczące programu, harmonogramu, regulaminów wewnętrznych i uzyskiwanych wyników oraz za

pośrednictwem, której można do niego wysłać informację. Dla każdego studenta przydzielone jest indywidualne konto w domenie @student.pum.edu.pl, powiązane z pakietem Microsoft 365 z pocztą elektroniczną oraz możliwością dostępu do programu Statistica. Uczelnia zapewnia dostęp do programów używanych w zdalnym nauczaniu oraz do prowadzenia zajęć w ramach e-learningu. Są to narzędzia MS Teams oraz Moodle. Kontrolę nad przydzieleniem dostępu i wykorzystaniem pakietu Microsoft 365 sprawuje Dział Informatyki PUM. Aktualnie opracowywana jest nowa platforma LMS PUM, która jest już dostępna dla studentów 1 roku kierunku lekarskiego i służy obsłudze 3 przedmiotów: anatomii, histologii i embriologii. Druga, nowa platforma zawiera repozytorium histologicznych modeli 3D, zdjęć preparatów histologicznych, patomorfologicznych, embriologicznych oraz zbiór zdjęć rentgenowskich klatki piersiowej. W dalszych planach jest również stworzenie repozytorium zapisów EKG. Rozwijanymi platformami administruje nowo powstała Pracownia Innowacyjnej Dydaktyki Medycznej (PIDM). Studenci mogą liczyć na stałe wsparcie kadry z pracowni oraz działu informatyki. PIDM współpracuje ściśle z dydaktykami oraz ze studentami w celu optymalizacji funkcjonowania platform. W planach jest zakup tabletów, dostępnych dla studentów w przypadku problemów technicznych lub braku możliwości korzystania z domowego sprzętu komputerowego.

Biuro ds. Osób Niepełnosprawnych (BON) powstało w ramach projektu „Poprawa dostępności Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie dla osób niepełnosprawnych”. Biuro może zaoferować pomoc na wniosek studenta/doktoranta PUM w zakresie odpowiedniej organizacji planowych lub dodatkowych zajęć dydaktycznych, umożliwiając w ten sposób pełny udział w procesie kształcenia. BON zapewnia wsparcie w zakresie pomocy psychologicznej, asystentów edukacyjnych oraz wypożyczenia sprzętu specjalistycznego na wniosek studenta. BON zatrudnia jednego pracownika, jest wyposażone w nowoczesne dyktafony cyfrowe, lupy elektroniczne, linijki brajlowskie z klawiaturą, mówiące kalkulatory, drukarkę brajlowską oraz maszynę brajlowską. W BG w czytelnicy stworzone zostało stanowisko dla osób z niepełnosprawnością, dostosowane do czytelników z dysfunkcją wzroku, słuchu bądź z niepełnosprawnością ruchową. Pełna oferta BON PUM dostępna jest na stronie: https://www.pum.edu.pl/studia_iii_stopnia/wsparcie/biuro_ds_osob_niepenosprawnych/

Wsparcie w zakresie wejścia na rynek pracy lub kontynuacji edukacji zapewnia studentom Akademickie Biuro Karier PUM. W ramach projektu „Progressio - Zintegrowany rozwój Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie” od 2018 r. zatrudniono doradcę zawodowego, który organizuje warsztaty oraz prowadzi doradztwo indywidualne. Pracownicy ABK podnoszą swoje kompetencje uczestnicząc w szkoleniach oraz korzystają z nowoczesnych narzędzi, takich jak test iP Insightful Profiler™ (iP121) czy kreator CV. Udostępniają studentom informacje zawodowe, oferty pracy, wykłady (np. Akademia Formedis), a także organizują warsztaty eksperckie, m.in. na temat praktycznych aspektów prowadzenia własnej działalności gospodarczej. ABK rozwija współpracę z instytucjami związanymi z medycznym rynkiem pracy, lokalnymi urzędami pracy, Urzędem Marszałkowskim, Polską Fundacją Przedsiębiorczości, Izbą Administracji Skarbowej, Zakładem Ubezpieczeń Społecznych oraz szpitalami klinicznymi. ABK uczestniczy w ogólnopolskim projekcie Komisji ds. Akademickich Biur Karier przy KRASP, mającym na celu promocję działalności biur. Zakres tematyczny porad oraz zasady ich udzielania są szczegółowo przedstawione na stronie internetowej: https://www.pum.edu.pl/po_studiach/kariera/akademickie_biuro_karier/. Jedną z form działania, przygotowujących studentów kierunku lekarskiego do wejścia na rynek pracy, jest cykl wykładów pt. „Młody lekarz na rynku pracy”. Celem tej inicjatywy jest przybliżenie studentom zagadnień związanych z aspektami prawnymi zawodu lekarza, ubezpieczeniem lekarzy, formami zatrudnienia w ochronie zdrowia, możliwościami dofinansowania szkoleń podyplomowych oraz praktycznymi aspektami stażu podyplomowego.

Studenci mogą korzystać z systemu pomocy materialnej (ZR Nr 122/2023, ZR Nr 153/2023). Zasady przyznawania wsparcia zamieszczone są na stronie Działu Spraw Socjalnych Studentów i Doktorantów. Stypendia przyznane w bieżącym roku akademickim: socjalne - 36, dla niepełnosprawnych – 16,

zapomogi - 6. Studenci mają możliwość zakwaterowania w Domach Studenta, które w miarę potrzeb poddawane są modernizacji. Osoby znajdujące się w szczególnej sytuacji mogą mieć ustalony Indywidualny Harmonogram Zajęć. Ponadto wychodząc naprzeciw zgłaszanym potrzebom, Uczelnia oferuje studentom możliwość korzystania z bezpłatnej pomocy psychologicznej. Dane osobowe studentów podlegają ochronie na mocy ustawy o ochronie danych osobowych. Student ma zagwarantowany dostęp do swoich danych osobowych i ewentualnie możliwość ich korekty.

8.1. Zakres i formy wspierania studentów

W procesie uczenia się studentów wsparcia udziela kadra dydaktyczna, która udostępnia materiały dydaktyczne, pełni dyżury dydaktyczne, udziela indywidualnych konsultacji oraz sprawuje opiekę merytoryczną nad pracami w SKN. Przez dziekana powoływani są spośród nauczycieli dydaktycznych opiekunowie roczników, zarekomendowani przez przedstawicieli samorządu studenckiego. Dziekan organizuje cykliczne spotkania, raz na semestr, ze starostami roku i grup, na których omawiane są bieżące problemy. Przedstawiciele studentów uczestniczą w posiedzeniach Rady Dydaktycznej Wydziału oraz są członkami Komisji Programowej. Jest to świetna okazja dla studentów, aby rozwijać kompetencje społeczne i umiejętności współpracy. W trakcie spotkań podsumowywana jest praca dydaktyczna, omawiane są dobre praktyki oraz wszelkie sprawy organizacyjne, dydaktyczne i programowe. W jakichkolwiek sprawach związanych z dydaktyką, studenci mają możliwość, bezpośredniego lub poprzez starostę roku, kontaktu z dziekanem i prodziekanami.

Uczelnia wspiera chętnych studentów, którzy skończyli 3 rok studiów, w procesie nabywania umiejętności i kompetencji w pracy zespołowej poprzez program „Asystent lekarza”. W ramach tego programu od 2022 r. studenci są zatrudniani w szpitalach klinicznych jako asystenci lekarza, pomagają w bieżącej pracy i zapoznają się ze specyfiką pracy danego oddziału. Istotną formą wsparcia dla studentów zainteresowanych konkretną dziedziną jest bogata oferta przedmiotów do wyboru.

Proces uczenia się wspiera Biblioteka. Szkolenie rozpoczynające studiowanie umożliwia studentom korzystanie ze zbiorów drukowanych, elektronicznych oraz baz danych. Inne formy wsparcia to liczne i zróżnicowane warsztaty w ramach kół naukowych. Wszechstronny rozwój studentom umożliwiają także działania w ramach projektów zewnętrznych. Każdy student ma możliwość wzięcia udziału w przynajmniej kilku szkoleniach. Wsparcie studentów w trakcie nauki odbywa się także przez przygotowanie studentów 6 roku do Lekarskiego Egzaminu Końcowego poprzez organizację próbnego egzaminu ProgressLEK oraz dostęp zdalny do bazy pytań w CET PUM.

Krajową i międzynarodową mobilność studentów umożliwiają Program Mostum i Erasmus +. Program oferuje dostęp do wsparcia językowego online oraz kurs językowy online. Wsparcia udziela Dział Nauki i Współpracy z Zagranicą oraz Pełnomocnik ds. programu Erasmus+ (pełna informacja dostępna na stronie Działu). Studenci danego kierunku mają możliwość rozwijania własnych zainteresowań naukowych i tym samym korzystania z całej infrastruktury uczelni. Działalność w SKN zrzeszonych w STN daje studentom możliwość realizacji projektów badawczych, zapoznania się ze specjalistyczną aparaturą oraz rozwoju kompetencji niezbędnych do pracy w zespole badawczym. W Uczelni w obecnym roku akademickim działa ponad 100 SKN. Studenci są współautorami ponad 100 referatów/publikacji, w tym z IF, często w ramach współpracy międzynarodowej (liczne wyróżnienia). Uczelnia zapewnia prezentację wyników badań realizowanych przez studentów podczas licznych konferencji przez nią organizowanych. PUM przystąpił do Programu Przystanek Medyka umożliwiającego studentom wyjeżdżającym w celach naukowych zakwaterowanie w Domach Studenckich wszystkich uczelni medycznych w Polsce.

W aktywności sportowej wspierają studentów pracownicy Studium Wychowania Fizycznego i Sportu. Poza obowiązkowymi zajęciami z WF-u, studenci mogą uczestniczyć w treningach 17 sekcji sportowych, nierzadko odnosząc znaczące sukcesy. Uczelnia realizuje działania mające na celu modernizację bazy oraz sprzętu sportowego, m.in. w ostatnim czasie powstało nowe boisko. W ramach umowy i przy wsparciu Banku Polska Kasa Opieki Spółka Akcyjna zakupiono nowoczesną łódź wioślarską dla reprezentacji studentów PUM, składów kobiecych i męskich ósemek. Dyscyplina wioślarstwa w PUM

prowadzona jest w ramach sekcji sportowej z udziałem trenerów SWFiS. Osady startują w różnych zawodach, organizowanych w Polsce i zagranicą.

8.2. System motywowania studentów

W większości jednostek w ramach pozamaterialnego systemu motywowania studentów do osiągnięcia lepszych wyników w nauce student, który uzyskał z danego przedmiotu dobre wyniki, może otrzymać dodatkowy termin egzaminu, tzw. przedtermin lub być z niego zwolnionym. Katedra i Zakład Anatomii Prawidłowej przewiduje dla wybitnych studentów udział w międzyuczelnianym konkursie anatomicznym SCAPULA AUREA, połączony z indywidualnymi zajęciami przygotowującymi i zwolnieniem z egzaminu.

Dla studentów uzdolnionych i wyróżniających się w nauce dopuszcza się możliwość indywidualizacji trybu studiowania w ramach Indywidualnego Programu Studiów. Materialną motywacją dla studentów, którzy uzyskują wyróżniające wyniki w nauce, osiągnięcia naukowe lub sportowe są stypendia Rektora (ZR Nr 153/2023). W bieżącym roku akademickim przyznano 180 stypendiów.

8.3. Sposób rozstrzygania skarg i rozpatrywania wniosków zgłaszanych przez studentów oraz jego skuteczność

Student może zgłaszać skargi i uwagi do opiekuna roku, dziekana/prodziekana, prorektora ds. dydaktyki. Uwagi mogą być również zgłaszane anonimowo w ankiecie studenckiej. Zgodnie z zarządzeniem Rektora, na uczelni jest prowadzony Centralny rejestr skarg i wniosków, gdzie skargi są rejestrowane, a następnie przekazywane do sekretariatów właściwych organów. W systemie prawnym Uczelni informacje o przyjmowaniu i rozpatrywaniu skarg/wniosków reguluje ZR Nr 83/2018. Skargę można złożyć ustnie lub pisemnie. Obowiązuje droga służbowa. W BG umieszczona jest skrzynka za pomocą, której studenci mogą zgłaszać swoje uwagi dotyczące studiowania, a także konkretne przypadki sytuacji trudnych i inne nieprawidłowości.

8.4. Obsługa administracyjna studentów

Zgodnie z obowiązującym Regulaminem Organizacyjnym (ZR Nr 68/2023) obsługę administracyjno-organizacyjną studentów ocenianego kierunku zapewnia dziekanat. Osoby dedykowane do bezpośredniego kontaktu ze studentami poszczególnych lat dokumentują tok studiów, pośredniczą w kontaktach studentów z władzami, regulują bieżące sprawy. Platformą komunikacji ze studentami jest strona internetowa dziekanatu, gdzie studenci mogą znaleźć zamieszczone w grupach tematycznych informacje dotyczące procesu kształcenia i jego organizacji (m.in. efekty uczenia się, plany studiów, harmonogramy, sylabusy, informację o opiekunach roku, przedmiotach do wyboru). Na stronie WMiS dostępne są także treści związane z procesem zapewniania jakości kształcenia oraz struktury administracyjnej. Do elektronicznej obsługi toku studiów służy program ProAkademia. Studenci i pracownicy dziekanatu mają możliwość komunikacji (bramka SMS, ogłoszenia z powiadomieniem SMS, możliwość zamieszczania ogłoszeń dla studentów przez prowadzących). Dziekanat na bieżąco monitoruje obsługę elektronicznych protokołów. Dodatkową obsługę administracyjną zapewniają działy: rekrutacji, BHP, Nauki i Współpracy z Zagranicą, Spraw Socjalnych, ABK, Osiedle studenckie.

8.5. Działania informacyjne i edukacyjne dotyczących bezpieczeństwa studentów, przeciwdziałania dyskryminacji i przemocy, zasad reagowania w przypadku zagrożenia

Wszyscy studenci rozpoczynający naukę na 1 roku studiów odbywają szkolenie w zakresie BHP. Ponadto kierownicy jednostek naukowo-dydaktycznych zobowiązani są do zapoznania studentów z zasadami BHP przed rozpoczęciem zajęć. Szkolenie jest dostosowane do specyfiki prowadzonych zajęć i wyposażenia pomieszczeń (obsługa urządzeń, materiały niebezpieczne, postępowanie w stanach zagrażających zdrowiu/życiu). Zgodnie ze Statutem, zarówno nauczyciel, za czyn uchybiający obowiązkowi lub godności nauczyciela akademickiego, jak i student, za postępowanie niegodne studenta i naruszenie przepisów obowiązujących na Uczelni, ponoszą odpowiedzialność dyscyplinarną.

W postępowaniu dyscyplinarnym orzekają, odpowiednio Komisja Dyscyplinarna dla Nauczycieli Akademickich oraz Komisja Dyscyplinarna dla Studentów.

W celu przeciwdziałania mobbingowi wprowadzono „Procedurę przeciwdziałania mobbingowi, wykorzystywaniu seksualnemu i dyskryminacji studentów i doktorantów” (ZR Nr 48/2021), dostępną na stronie internetowej również w formie czytelnej prezentacji. Powołano koordynatora ds. mobbingu, dr n. zdr. Agnieszkę Turoń-Skrzypińską, która m.in. organizuje spotkania na temat zjawiska mobbingu, przeciwdziałania dyskryminacji, we współpracy z organizacjami studenckim. Studenci pierwszego roku są zapoznawani z procedurą, a studenci starszych lat na początku każdego roku otrzymują przypomnienie za pośrednictwem WD o obowiązywaniu procedury i dostępności informacji na stronie internetowej.

W PUM został także powołany Rzecznik Praw Studenta i Doktoranta, który stoi na straży przestrzegania praw studentów i doktorantów.

8.6. Współpraca z samorządem studentów i organizacjami studenckimi

Dziekan i prodekan, jako organizatorzy procesu kształcenia, pozostają w ścisłej współpracy z samorządem studentów, który jest pośrednikiem pomiędzy Uczelnią a studentami i ma swoich przedstawicieli lub wskazuje studentów, m.in. do UZZJK, Rady Dydaktycznej, Senackiej komisji ds. Dydaktyki i Spraw Studentów, Komisji Programowej, Komisji Stypendialnej, Komisji ds. Domów Studenckich. Samorząd m.in. opiniuje programy studiów, regulaminy dydaktyczne jednostek, współpracuje z Działem Spraw Socjalnych Studentów. Samorząd studentów organizuje akcje społeczne, konferencje, wydarzenia rozrywkowe dla studentów, w tym również takie we współpracy z samorządami innych szczecińskich uczelni. O inicjatywach informuje na swojej stronie na Facebooku. Pośrednikami ze strony studentów do kontaktu z administracją, władzami uczelni, koordynatorami przedmiotów, opiekunami roku jest starosta roku. Jest to osoba wybierana spośród studentów. Parlament studentów PUM podejmuje wiele inicjatyw, m.in. organizuje koncerty charytatywne, aktywności integracyjne oraz wyjazdy integracyjne.

Wsparcie studentów poprzez działalność organizacji studenckich ma wiele form. W Uczelni działa kilka organizacji: Studenckie Towarzystwo Naukowe, Studenckie Towarzystwo Biotechnologów, Studenckie Towarzystwo Diagnostów Laboratoryjnych, Polskie Towarzystwo Studentów Farmacji, Polskie Towarzystwo Studentów Stomatologii, Międzynarodowe Stowarzyszenie Studentów Medycyny IFMSA Poland - oddział Szczecin, Towarzystwo Doskonalenia Umiejętności Praktycznych Studentów i Doktorantów, Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego oraz Parlament Doktorantów PUM.

Studenckie Towarzystwo Naukowe jest organizacją zrzeszającą studentów zainteresowanych pracą badawczą. Cyklicznie STN organizuje ogólnopolską konferencję. W tym roku konferencja pn. OK PUM będzie powiązana z promocją uczelni, dlatego zaproszeni na nią są również uczniowie szczecińskich liceów ogólnokształcących. Informacje związane z działalnością STN i działających w ramach niego SKN znajdują się na stronie: <https://stn.pum.edu.pl/>

W ramach oddziału Szczecin Międzynarodowego Stowarzyszenia Studentów Medycyny IFMSA-Poland organizowane są akcje mające charakter wzmocnienia zaangażowania studentów. Oddział Szczecin jest jednym z założycielskich oddziałów w kraju, funkcjonuje nieustannie od 1956 r. W roku 2023 oddział Szczecin został wyróżniony na arenie ogólnopolskiej za najlepiej funkcjonujący Program Stały ds. Edukacji Medycznej. Program pomaga studentom medycyny w poszerzaniu swoich kompetencji. Organizowane są konferencje, warsztaty, szkolenia, praktyki. Jako przykłady działań można wymienić:

- wyjazdy na miesięczną praktykę kliniczną lub naukową do jednego z ponad 100 krajów członkowskich Federacji;
- Programy Stałe w ramach, których możliwe jest zbieranie punktów, które później studenci „wymieniają” na udział w wyjazdach. Działanie Programów wspiera pozyskiwanie umiejętności

przydatnych w zawodzie lekarza, m.in. poprzez warsztaty USG, włącz obwodowych, szycia chirurgicznego;

- akcja „Tramwaj Zwany Pożądaniem” w ramach Programu Stałego ds. Zdrowia i Praw Reprodukcyjnych, w tym HIV i AIDS, w wersji szczecińskiej odbywa się na łodzi pływającej w okolicach Bulwarów podczas Juwenaliów;
- projekt „Zdrowie pod kontrolą” oraz inne projekty lokalne i międzynarodowe w obrębie Programu Stałego ds. Zdrowia Publicznego;
- akcja pod patronatem Rzecznika Praw Dziecka „Szpital Pluszowego Misia”, która polega na edukacji przedszkolaków poprzez zabawę;
- koncert charytatywny w ramach akcji „Miś Pod Szpitalną Choinkę”, charytatywny jarmark świąteczny - pieniądze z licytacji umożliwiły zakup holtera EKG dla Szpitala Zdroje oraz zabawek dla dzieci z oddziałów pediatrycznych w USK1 oraz USK2.

Naszemu oddziałowi IFMSA udało się pozyskać całoroczny patronat Radia Eska Szczecin. Członkowie oddziału uczestniczą w międzynarodowych spotkaniach federacji, np. 72. August Meeting General Assembly w Nowym Delhi, w Indiach.

W roku akademickim 2022/2023 powołano Towarzystwo Doskonalenia Umiejętności Praktycznych Studentów i Doktorantów PUM, które w ramach swojej działalności organizuje wykłady i warsztaty. Sprawozdanie z działalności towarzystwa zawiera załącznik L.

Uczelnia wspiera finansowo organizacje studenckie i na kadencję 2020-2024 zwiększyła kwotę pieniędzy na inicjatywy studenckie. Uczelnia pomaga również logistycznie organizowane wydarzenia. We wsparcie tych działań zaangażowana jest prorektor ds. dydaktyki, prof. Aneta Cymbaluk-Płoska, w tym w organizację mobilnych punktów oddawania krwi, stanowisk studenckich PUM podczas WOŚP czy Jarmarków Bożonarodzeniowych dla społeczności PUM, Charytatywnego Koncertu Noworocznego PUM, organizację zbiórek darów w ramach pomocy obywatelom i mieszkańcom Ukrainy (2020 r.). Koordynowała utworzenie Pracowni Ultrasonograficznej w DS3, współorganizowała i uczestniczyła w wyjeździe studentów PUM w Karkonosze (2021, 2022, 2023 r.), współorganizowała zbiórkę darów w ramach pomocy obywatelom i mieszkańcom Ukrainy (2020 r.). Organizowała również wykłady „Co wiemy o szczepieniach przeciwko COVID-19?” dla studentów PUM w ramach realizacji projektu „Tydzień Szczepień” Parlamentu Studentów RP (2021 r.). W przypadku wyjazdów integracyjnych organizowanych przez Samorząd studentów do dyspozycji uczestników zgodnie z ustalonymi zasadami oddawany jest ośrodek wypoczynkowy PUM w Dziwnowie.

Warto wspomnieć, że w 2023 r. w Szczecinie miał miejsce ogólnopolski zjazd studentów Komisji Wyższego Szkolnictwa Medycznego. Studenci PUM mogą również rozwijać swoje talenty uczestnicząc w działalności Chóru PUM lub Zespołu Pieśni i Tańca Pomorza Zachodniego PUM. Uczelnia posiada i udostępnia studentom własne i nowoczesne zaplecze sportowe, w tym halę sportową, boisko i korty do tenisa.

8.7. Sposoby, częstość i zakres monitorowania, ocena i doskonalenie systemu wsparcia oraz motywowania studentów, ocena kadry wspierającej proces kształcenia

Działania wspierające i motywujące studentów realizowane są nieprzerwanie. Kluczowa jest dobra komunikacja kadry naukowo-dydaktycznej ze studentami. Z jednej strony, obserwacje doświadczonych dydaktyków i uwagi wynikające z prowadzenia zajęć w bezpośrednim kontakcie ze studentami, służą doskonaleniu systemu wsparcia oraz motywowania studentów w uczeniu się. Z drugiej strony, cennym źródłem informacji są studenci, ich sugestie i ocena działań wspierających.

Studenci co roku wypełniają ankietę jakości kształcenia, w tym oceniają zajęcia, nauczycieli oraz osoby prowadzące zajęcia. Aktualna wersja kwestionariusza na dany rok jest wynikiem konsultacji ze studentami i dydaktykami. Wyniki ankiety w postaci ocen są udostępniane kierownikom jednostek i nauczycielom. O rozpoczęciu ankietowania studenci są informowani drogą elektroniczną. Ocena dydaktyków jest składową Oceny okresowej nauczycieli akademickich. Dla osób, które otrzymały niskie

oceny, planowane są hospitacje oceniające połączone z rozmową mającą na celu poprawę jakości nauczania. Studenci corocznie mają możliwość oceny obsługi administracyjnej. W skali od 2 do 5 mogą ocenić dostęp do informacji (strona internetowa, Wirtualny Dziekanat, ogłoszenia, e-mail, telefon), terminy załatwiania spraw, komunikatywność i jasność przekazywanych treści oraz kulturę osobistą pracowników. Studenci corocznie oceniają bardzo wysoko w ankiecie administrację dziekanatu. Wyniki ankiety są przekazywane do WZZJK i stanowią część raportu. Ankieta systemu wsparcia pozwala doskonalić wsparcie w zakresie wybranych działów administracji czy Biblioteki PUM.

Dodatkowe informacje, które uczelnia uznaje za ważne dla oceny kryterium 8:

W ramach wsparcia procesu uczenia się, uczelnia powołała Pracownię Innowacyjnej Dydaktyki Medycznej, w której powstało innowacyjne, autorskie narzędzie edukacyjne - platforma Artemis. Obecnie na platformie znajduje się atlas histologiczny oraz embriologiczny, wykorzystujące interaktywne modele 3D tkanej oraz zdjęcia preparatów, atlas histo-patologiczny, powstaje repozytorium EKG oraz atlas zdjęć radiologicznych.

Stworzony w ramach PIDM kalendarz wydarzeń pozwoli na dotarcie z informacją o planowanych wydarzeniach, konferencjach i warsztatach do szerszego grona studentów.

Inicjatywa „Asystent lekarza” działa bardzo prężnie. Zatrudnienie w formie asystenta lekarza cieszy się bardzo dobrą opinią wśród studentów.

ABK posiada nowy moduł, który umożliwia zakładanie profilu pracodawcy oraz publikację ofert pracy dopasowanych do preferencji studentów oraz nowe narzędzia do przeprowadzania badań testowych dla studentów, którzy korzystają z doradztwa zawodowego.

Zachodniopomorskie Porozumienie Doktorantów zrzesza Szkoły Doktorskie: PUM, US, ZUT, PM PK. Porozumienie zawarte w maju 2022 r., ma na celu integrację środowiska doktorantów województwa zachodniopomorskiego, w tym organizację wydarzeń o charakterze naukowym, kulturalnym lub społecznym, a w szczególności zmierzających do podnoszenia kwalifikacji doktorantów. Porozumienie otrzymało nagrodę środowiska doktoranckiego ProDok2023 w kategorii „Dynamiczny Start”.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Informacje objęte obowiązkiem publikowania, w tym zarządzenia, uchwały, komunikaty, są dostępne poprzez stronę Biuletynu Informacji Publicznej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego (<https://bip.pum.edu.pl/>). Informacje uporządkowano w zakładkach menu tematycznego, co zwiększa czytelność i pozwala na szybkie zapoznanie się z prezentowanymi informacjami. W zakładce Rekrutacja, poza ofertą edukacyjną, kandydaci znajdą informacje o limitach miejsc, zasadach rekrutacji, terminach wyznaczonych wewnętrznymi aktami prawnymi, a także przewodnik. Szczegółowe informacje o studiach dla szerokiego grona odbiorców (studenci, uczestnicy mobilności, kadra akademicka i administracja, potencjalni pracodawcy, instytucje kontrolujące) są umieszczane na stronie głównej PUM, zgodnie z zasadami RODO. Działy, biura, jednostki obsługujące administracyjnie procesy związane z kształceniem studentów i funkcjonowaniem uczelni, poza umieszczeniem na swoich stronach powiązanych treści, dbają również o ich bieżącą aktualizację. Rozwinięcie zakładki Studenci umożliwia dostęp do strony Dziekanatu kierunku, gdzie zamieszczono kompleksowe treści dotyczące m. in. procesu nauczania i jego organizacji: informacje o toku kształcenia, standardy kształcenia, efekty uczenia się, regulamin studiów, programy studiów, sylabusy, podział roku akademickiego i harmonogramy, terminy egzaminów, przedmioty do wyboru oraz programy i zasady odbywania praktyk. Z zakładki Studenci dostępne są informacje na temat Organizacji Studenckich, Parlamentu, a także treści związane ze Sprawami Socjalnymi. Z zakładki możliwy jest dostęp do strony ABK. Poprzez formularz kontaktowy zamieszczony na stronie ABK pracodawcy mają możliwość wyrażania opinii na temat przygotowania absolwentów do zawodu. Formularz i informacje dostępne są również z poziomu zakładki Absolwenci, podobnie jak Monitoring Karier Zawodowych umożliwiający

dostęp do ankiet monitorujących losy absolwentów. Na stronie Wydziału w zakładce WZZJK zamieszczone są szczegółowe informacje dotyczące jego funkcjonowania. Rozwinięcie zakładek pozwala przejść do stron internetowych jednostek naukowo-dydaktycznych ze szczegółową informacją.

Do działań informacyjnych oraz promocyjnych zaliczyć należy również organizowanie Dni Otwartych i innych akcji mających na celu przybliżenie warunków i zasad studiowania, promowanie uczelni i wydziału wśród kandydatów na studia. Odbywa się to poprzez zapraszanie uczniów liceów do udziału w dedykowanych wykładach, uczestnictwo w targach edukacyjnych krajowych i zagranicznych, druk i kolportaż materiałów promocyjnych (informatory, broszury, ulotki), promowanie uczelni w regionie poprzez organizację i udział w Nocy Muzeów.

Platformą służącą studentom do pozyskiwania informacji dotyczącej studiów jest Wirtualny dziekanat. Przydatnym uczelnianym źródłem informacji jest zakładka Aktualności na stronie internetowej PUM, gdzie pojawiają się informacje o wydarzeniach, ogłoszeniach, szkoleniach, ofertach oraz komunikatach dla nauczycieli akademickich, studentów i administracji wydziału.

Przeglądu stron internetowych dokonuje dedykowany działaniom pro jakościowym pracownik dziekanatu oraz WZZJK. Bieżąca ocena jakości dostępu do informacji publicznej prowadzona jest przez władze dziekańskie.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

10.1. Sprawowanie nadzoru merytorycznego, organizacyjnego i administracyjnego nad kierunkiem studiów

Stworzenie oferty edukacyjnej wysokiej jakości, odpowiadającej zapotrzebowaniu rynku pracy, oczekiwaniom pracodawców i potrzebom społecznym, jest jednym z celów w obszarze działalności dydaktycznej ujętych w Strategii Rozwoju PUM na lata 2015-2024. W PUM od 2014 r. funkcjonuje Uczelniany System Zapewnienia Jakości Kształcenia (USZJK). Nadzór nad funkcjonowaniem USZJK sprawuje Rektor PUM, a w celu jego prawidłowego funkcjonowania wydaje wewnętrzne akty prawne, umożliwiające realizowanie celów USZJK. W strukturze uczelni nadzór merytoryczny nad kształceniem sprawuje prorektor ds. dydaktyki. Za realizację zadań wewnętrznego systemu w jednostce odpowiada dziekan.

W celu nieustannej poprawy jakości kształcenia w PUM powołano Uczelniany Zespół ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (UZZJK) oraz Wydziałowe Zespoły ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia (WZZJK). Wprowadzone przez ZR Nr 49/2021 procedury oceny i doskonalenia jakości kształcenia w PUM gwarantowały kompleksową i systematyczną ocenę form wsparcia, opracowywanie i okresowy przegląd programów studiów, zapewnienie jakości kadry dydaktycznej, systematyczny przegląd infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów dydaktycznych, współpracę z interesariuszami wewnętrznymi i zewnętrznymi. Aktualnie od października 2023 r. obowiązuje ZR Nr 136/2023 w sprawie procedur oceny i doskonalenia jakości kształcenia w Pomorskim Uniwersytecie Medycznym w Szczecinie (zał. M), które wprowadziło procedury:

1. Procedura weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się w PUM (Zał. nr 1 do ZR Nr 136/2023)
2. Procedura opracowywania, okresowego przeglądu i doskonalenia programów studiów w PUM (Zał. nr 2 do ZR Nr 136/2023)
3. Procedura zapewnienia jakości kadry prowadzącej kształcenie w PUM (Zał. nr 3 do ZR Nr 136/2023)
4. Procedura monitorowania i przeglądu infrastruktury dydaktycznej i naukowej oraz zasobów dydaktycznych w PUM (Zał. nr 4 ZR Nr 136/2023)
5. Procedura wspierania studentów i doktorantów w procesie uczenia się w PUM (Zał. nr 5 ZR Nr 136/2023)

Program kształcenia jest przedmiotem pracy Komisji Programowej dla kierunku lekarskiego, powoływanej przez dziekana. W skład komisji programowej wchodzi prodziekani, koordynatorzy przedmiotów, przedstawiciele przedmiotów, doświadczeni dydaktycy oraz przedstawiciele studentów. Pracę komisji koordynuje przewodniczący, dziekan WMiS. Program kształcenia jest zatwierdzany przez Radę Dydaktyczną WMiS, a następnie zatwierdzany uchwałą senatu.

Bezpośredni nadzór nad organizacją i przebiegiem kształcenia na kierunku sprawuje dziekan WMiS, wsparcia udzielają prodziekani, stronę administracyjną procesu kształcenia nadzorują pracownicy Dziekanatu oraz właściwych działów administracyjnych. Dziekan dba o zapewnienie jakości kształcenia występując z wnioskiem do Rektora o powołanie Rady Dydaktycznej (RD). RD jest zespołem opiniodawczo-doradczym Dziekana, który realizuje swoje działania w ramach regularnych posiedzeń. Ponadto nadzór jest realizowany przez powołany przez dziekana WZZJK oraz jego zespoły robocze.

W trakcie roku akademickiego organizowane są spotkania zespołów, na których omawiane są kwestie związane z planowaniem, organizacją i monitorowaniem procesu kształcenia. Członkowie zespołów, dziekan, prodziekani, przedstawiciele studentów uczestniczą także w posiedzeniach Rady Dydaktycznej, zaplanowanych w sposób umożliwiający terminową realizację zadań, nie rzadziej niż raz w semestrze.

USZJK gwarantuje nadzór nad procesem kształcenia na kierunku i podlega stałemu doskonaleniu. Nadzorowanie i stałe doskonalenie procesu kształcenia umożliwiają:

- studencka ankieta dydaktyczna
- ocena jakości zajęć dydaktycznych przeprowadzana podczas hospitacji
- monitorowanie warunków organizacji i realizacji procesu kształcenia poprzez ocenę:
  - dostępności i przejrzystości informacji dotyczących procesu kształcenia
  - infrastruktury dydaktycznej
  - zasobów informatyczno-bibliotecznych
  - obsługi administracyjnej
- analiza doświadczeń związanych z mobilnością studentów
- ankiety prowadzone wśród absolwentów
- opinie pozyskiwane od innych interesariuszy zewnętrznych

10.2. Zasady projektowania, dokonywania zmian i zatwierdzania programu studiów

Program studiów na kierunku lekarskim podlega stałej weryfikacji. Propozycje zmian mające na celu doskonalenie przygotowuje Komisja Programowa. Ocena wydziałowej jakości kształcenia opiera się na rozpatrywaniu wniosków nauczycieli akademickich oraz studentów na posiedzeniach Komisji Programowej, jak również przekazywanych podczas regularnych spotkań z dziekanem. Wnioski te dotyczą zmian w programie oraz organizacji procesu kształcenia i mają na celu usprawnienie tego procesu. Program jest następnie opiniowany przez Radę Dydaktyczną i uchwalany przez senat PUM. W celu przygotowywania propozycji doskonalenia programu studiów uwzględnia się informacje pozyskiwane przez cały czas trwania roku akademickiego, w szczególności:

- a) zmiany w przepisach prawa, uchwały i zarządzenia organów Uczelni;
- b) cele określone w strategii rozwoju i misji Uczelni;
- c) informacje od kierowników jednostek naukowo-dydaktycznych i nauczycieli akademickich;
- d) informacje pozyskane od studentów w ramach regularnych spotkań z dziekanem, ankiet dydaktycznych oraz od doktorantów;
- e) informacje od otoczenia społeczno-gospodarczego, pozyskane w ramach spotkań interesariuszy zewnętrznych – Grona Pracodawców i Grona Absolwentów, a także w ramach bezpośrednich kontaktów pracowników jednostek naukowo-dydaktycznych z interesariuszami zewnętrznymi, w tym o charakterze nieformalnym;
- f) dane uzyskane podczas monitorowania osiągnięcia przez studentów zakładanych efektów uczenia się;

- g) dane o losach absolwentów oraz opinie absolwentów uzyskane przez ABK oraz podczas ww. spotkań Gremium Absolwentów;
- h) informacje o działaniach innych wiodących ośrodków krajowych i zagranicznych pozyskane przez Komisję Programową w ramach spotkań środowiska danego kierunku oraz przez dydaktyków.

10.3. Sposoby i zakres bieżącego monitorowania oraz okresowego przeglądu programu studiów na ocenianym kierunku oraz źródeł informacji wykorzystywanych w tych procesach

Elementem zapewnienia jakości kształcenia jest stworzenie prawidłowej komunikacji pomiędzy władzami WMiS, kadrą naukowo-dydaktyczną, personelem administracyjnym z jednej strony, a studentami z drugiej. Kierownicy jednostek, pełnomocnicy przedmiotów, adiunkci dydaktyczni odgrywają ważną rolę w okresowej ocenie jakości programów kształcenia. Zapoznawani są z wynikami ankiet dydaktycznych oceniających poszczególne przedmioty, a następnie przeprowadzają analizę nauczania, stałego doskonalenia i decydują o sposobie poprawy jakości nauczania. Ponadto dla lepszej komunikacji studentów z dydaktykami ustalone są godziny konsultacji oraz wsparciem służą proponowani przez studentów, a powołani przez dziekana opiekunowie roku. Ponadto dydaktycy są opiekunami SKN.

Dziekan odbywa cykliczne spotkania ze starostami poszczególnych lat i przedstawicielami grup dziekańskich oraz Samorządu studenckiego, które służą pozyskaniu informacji o trudnościach, dobrych praktykach, o propozycjach wprowadzenia zmian i usprawnień. Znacznym wsparciem dla studentów oraz podstawowym kanałem bieżącej komunikacji problemów jest administracja dziekanatu. W ramach ankiety wsparcia ocenie podlega funkcjonowanie personelu dziekanatu.

Ocena wydziałowej jakości kształcenia opiera się również na rozpatrywaniu wniosków nauczycieli akademickich oraz studentów na posiedzeniach Komisji programowej. Wnioski te dotyczą zmian w programie oraz organizacji procesu kształcenia i mają na celu usprawnienie tego procesu.

Na poziomie WZZJK okresowy przegląd i ocena programu kształcenia są kompleksowe. W tym celu powołani są w ramach WZZJK koordynatorzy, m.in. koordynator ds. programu studiów kierunku lekarskiego, którego zadaniem jest monitorowanie programu studiów, analiza jego spójności z obowiązującymi aktami prawnymi oraz weryfikacja zakładanych efektów uczenia się. Ponadto powołano koordynatora ds. sylabusów, który przeprowadza analizę sylabusów przedmiotów pod kątem zgodności z obowiązującym standardem kształcenia, matrycą efektów uczenia się, zaleceniami PKA. W proces monitorowania i przeglądu zaangażowany jest również koordynator ds. ankietyzacji studentów WZZJK. Wykorzystywane są informacje pozyskane od studentów w ramach regularnych spotkań z dziekanem oraz przy pomocy ankiet dydaktycznych. Zajęcia dydaktyczne podlegają hospitacjom. Z każdej hospitacji sporządzany jest protokół, zgodny ze wzorem wskazanym w ZR. Wyniki hospitacji są brane pod uwagę w okresowej ocenie nauczycieli akademickich oraz podczas zmiany ich zatrudnienia w Uczelni. WZZJK dokonuje analizy wyników hospitacji prowadzonych na Wydziale. Wnioski i rekomendacje z analizy oraz działania naprawcze stanowią element corocznych wydziałowych raportów z oceny jakości kształcenia.

10.4. Sposoby oceny osiągnięcia efektów uczenia się przez studentów ocenianego kierunku, z uwzględnieniem poszczególnych etapów kształcenia, jego zakończenia oraz przydatności efektów uczenia się na rynku pracy lub w dalszej edukacji, jak też wykorzystania wyników tej oceny w doskonaleniu programu studiów.

Celem systemu monitoringu jest potwierdzenie osiągnięcia przez studenta efektów uczenia się ustalonych dla danego kierunku. Do elementów systemu weryfikacji zalicza się weryfikację osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się:

- w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów,
- przypisanych do praktyk studenckich,

- dokonywaną przez interesariuszy zewnętrznych, w tym LEK, absolwentów a także pracodawców w aspekcie zgodności efektów z oczekiwaniami rynku pracy.

Szczegółowe sposoby weryfikowania dla danego przedmiotu, kryteria poszczególnych ocen, w tym minimalna ocena pozwalająca na zaliczenie przedmiotu oraz kryteria oceniania studentów, zawarte są w regulaminie wewnętrznym jednostki realizującej przedmiot, zaakceptowanym przez dziekana oraz Samorząd studentów PUM. Do metod weryfikacji efektów uczenia się uzyskiwanych w procesie kształcenia na poziomie przedmiotu zalicza się: egzamin/zaliczenie testowy, ustny, pisemny, praktyczny, sprawdzenie umiejętności praktycznych, referat, kolokwium, raport z ćwiczeń z dyskusją wyników, ocenę aktywności i postawy studenta, sprawozdanie laboratoryjne, studium przypadku, ocenę umiejętności pracy samodzielnej, kartkówkę, prezentację multimedialną. Są one dobrane do specyfiki efektu uczenia:

- Efekty uczenia się z zakresu wiedzy sprawdzane są najczęściej przy pomocy kolokwium/egzaminu pisemnego testowego. Stosuje się także inne metody weryfikacji, jak np. krótkie ustrukturyzowane pytania, prezentację multimedialną przygotowaną przez studenta, referat na zadany temat lub inne, przygotowane przez prowadzącego zajęcia. W przypadku weryfikacji umiejętności stosuje się egzamin praktyczny, często w warunkach naturalnych, tj. w obecności pacjenta.
- Efekty z zakresu umiejętności sprawdza się także poprzez obserwację studenta wykonującego określone zadania w trakcie zajęć praktycznych. Często, przed przystąpieniem do ćwiczeń, sprawdza się wiedzę studenta z zakresu tego ćwiczenia.
- Kompetencje społeczne oceniają nauczyciele prowadzący zajęcia praktyczne, między innymi poprzez obserwację studenta.

Ocena osiągnięcia efektów uczenia się realizowana jest poprzez analizowanie przez dziekana danych wyników egzaminów w wirtualnym dziekanacie. Analizowana jest zdawalność poszczególnych zaliczeń i egzaminów, wskaźniki zdawalności w pierwszym terminie, liczby podejść studentów do kolejnych terminów egzaminów oraz przede wszystkim przedmioty sprawiające największe trudności studentom, wskaźniki powtarzalności poszczególnych przedmiotów. Kolejno prowadzone są rozmowy ze studentami oraz prowadzącymi i podejmowane odpowiednie kroki. Przykładem jest położenie większego nacisku na nabycie przez studentów umiejętności interpretacji EKG, w tym celu również podjęcie kroków dla stworzenia repozytorium interaktywnego. Przeprowadzane są również badania ankietowe wśród absolwentów, które służą uzyskaniu opinii o osiągnięciu efektów uczenia się. Analizy tych danych stanowią podstawę do oceny przez WZZJK programu kształcenia w zakresie danego przedmiotu.

Praktyki zawodowe, opisane w standardach kształcenia dla kierunku lekarskiego, są elementem programu studiów. W karcie praktyk znajduje się ankieta oceny realizacji praktyki przez studenta wypełniana przez koordynatora praktyk oraz ankieta oceny miejsca praktyki wypełniana przez studenta. Praktyki studentów są ponadto hospitowane w formie stacjonarnej przez członków WZZJK, koordynatora ds. spraw praktyk studenckich oraz jego zespół w formie stacjonarnej lub telefonicznej oraz telefonicznie przez prodziekana.

Bardzo istotną rolę w ocenie osiągniętych przez absolwentów efektów uczenia się odgrywa Lekarski Egzamin Końcowy, organizowany przez Centrum Egzaminów Medycznych. Szczegółowe wyniki tego egzaminu z podziałem na przedmioty pozwalają na obiektywną ocenę efektów uczenia się w kontekście przydatności do wykonywania zawodu lekarza. Wynik LEK jest jednocześnie cenną wskazówką dla dziekana do dokonania oceny i doskonalenia procesu kształcenia. Wyniki te są przekazywane do poszczególnych koordynatorów odpowiedzialnych za przedmioty oraz na spotkania RD. W ramach programu naprawczego dotyczącego jakości nauczania, wyznaczeni nauczyciele akademicy koordynowali zajęcia obejmujące przygotowanie studentów do LEK. Stworzono bazę pytań do LEK w CET, z której studenci mogą korzystać zdalnie i generować kolejne próbne testy o typie LEK oraz zapewniono studentom preferencyjne warunki korzystania z zewnętrznej platformy przygotowującej do LEK.

Jakość kształcenia na kierunku lekarskim podlega cyklicznej ocenie zewnętrznej, dokonywanej przez UKJKKL każdego roku oraz PKA.

Podsumowując, w zakresie programu kształcenia na kierunku lekarskim Wydział stworzył odpowiednią ofertę programową, którą optymalizuje wykorzystując własny potencjał dydaktyczny i badawczo-naukowy. W aspekcie weryfikacji wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych niezbędna jest intensyfikacja działań w kierunku przeprowadzania obiektywnego, ustrukturalizowanego egzaminu klinicznego. Do potencjału kierunku należy liczna, doświadczona i bardzo dobrze wykwalifikowana kadra dydaktyczna oraz dwa własne uniwersyteckie szpitale kliniczne stanowiące bazę dydaktyczną.

Władze wydziału widzą potrzebę dalszej intensyfikacji działań w zakresie wsparcia rozwoju dydaktycznego kadry, szczególnie młodej oraz wzmocnienia motywacji poprzez wyznaczenie ścieżki awansu w obszarze działalności dydaktycznej. Istotnym elementem działań pro jakościowych, który należy wesprzeć, jest dobry kontakt pomiędzy władzami wydziału, kadrami a studentami oraz efektywny przepływ informacji w zakresie dydaktyki, także poprzez ankiety studenckie.

W zakresie infrastruktury ma miejsce znaczna poprawa wynikająca z uruchomienia CSM, CET, MCD3, nowego budynku Ginekologii w USK2, nowego budynku Poradni oraz Centrum Leczenia Biologicznego w USK1, ponadto modernizacji szatni studenckiej w USK1 oraz USK2 i oddania do użytku nowego boiska sportowego. Natomiast zaplanowane i rozpoczęte inwestycje dydaktyczne, badawczo-naukowe oraz kliniczne pozwolą na wymierną poprawę warunków studiowania w najbliższym czasie. W fazę realizacji weszła budowa ultranowoczesnego Centrum Medycyny Translacyjnej i Collegium Pharmaceuticum, w którym miejsce znajdzie 14 jednostek naukowo-badawczych przeniesionych ze starych budynków oraz rozpoczęła się również budowa Regionalnego Centrum Onkologii z radioterapią w USK1 i Uniwersytecka Wytwórnia Farmaceutyczna. Zaplanowana jest budowa Uniwersyteckiego Centrum Zabiegowego dla Dzieci oraz Uniwersyteckiego Centrum Onkologii i Transplantologii w USK1. Wkrótce powstanie Regionalne Centrum Medycyny Cyfrowej, Centrum Obsługi Studenta oraz rozbudowane zostanie o ponad 200 miejsc CET. Te szeroko zakrojone, nowoczesne inwestycje znacząco podniosą jakość infrastruktury naukowo-badawczej i dydaktycznej, stanowiąc nieoceniony wkład w podwyższenie standardów nowoczesnego nauczania w PUM.

Część II. Perspektywy rozwoju kierunku studiów

Analiza SWOT programu studiów na ocenianym kierunku i jego realizacji, z uwzględnieniem szczegółowych kryteriów oceny programowej

	POZYTYWNE	NEGATYWNE
Czynniki wewnętrzne	<p>Mocne strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki prestiż Uczelni dzięki dużej efektywności naukowej i jakości prowadzonych badań, również we współpracy międzynarodowej. 2. Ekspercka kadra dydaktyczna z wieloletnim doświadczeniem, systematycznie podnosząca kwalifikacje naukowe, dydaktyczne i organizacyjne. 3. Wysoka jakość oferty dydaktycznej, w tym w języku angielskim. 4. Wysoki poziom infrastruktury dydaktycznej z symulacją medyczną najnowszej generacji oraz własną uniwersytecką bazą kliniczną i świetnie rozwiniętym zapleczem badawczym ukierunkowanym na nauki medyczne. 5. Aktywny udział studentów w działalności Uczelni, w tym powszechne uczestnictwo w badaniach naukowych w wielokulturowym środowisku. 	<p>Słabe strony</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Duże obciążenie dydaktyczne i zawodowe kadry akademickiej, przy jednoczesnym braku możliwości wprowadzenia adekwatnej motywacji finansowej. 2. Niezadawalające rozwiązania informatyczne na Uczelni w zakresie systemu dziekanatowego, elektronicznego planowania zajęć, strony internetowej. 3. Spadająca konkurencyjność oferty Uczelni dla kadry naukowo-dydaktycznej wynikająca z niskiego poziomu wynagrodzeń. 4. Słaby i opóźniony przepływ informacji pomiędzy jednostkami administracyjnymi, badawczymi i klinicznymi. 5. Niewystarczająca skuteczność w aplikowaniu i pozyskiwaniu funduszy na działalność dydaktyczno-naukową.
Czynniki zewnętrzne	<p>Szanse</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój infrastruktury poprzez realizację rozpoczętych i planowanych inwestycji. 2. Uzyskanie zgodnie z potencjałem i ambicjami statusu uczelni badawczej. 3. Poszerzanie bazy klinicznej poprzez stałe zwiększanie ilości i jakości realizowanych świadczeń zdrowotnych w szpitalach uniwersyteckich. 4. Tworzenie i rozwijanie autorskich platform edukacyjnych oraz wdrażanie zewnętrznych, innowacyjnych narzędzi służących kształceniu i optymalizacji dydaktyki. 5. Dalsza poprawa jakości nauczania umiejętności praktycznych poprzez wprowadzenie dydaktyki i weryfikacji nauczania w formie OSCE. 	<p>Zagrożenia</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Zmniejszenie liczby dydaktyków z uwagi na nieatrakcyjne wynagrodzenia oraz otwieranie się konkurencyjnych placówek przy jednoczesnym stałym wzroście wymagań i obciążenia pracą. 2. Duża konkurencja w zakresie rekrutacji studentów z uwagi na nowo powstające kierunki lekarskie oraz niekorzystne położenie geograficzne Szczecina pod kątem logistyki dojazdów na zajęcia. 3. Niedofinansowanie sektora szkolnictwa wyższego w zakresie kształcenia oraz nauki. 4. Zbyt duże obciążenie bazy klinicznej wynikające z posiadania tylko 2 USK przy jednoczesnym, stałym zwiększaniu limitów przyjęć studentów.

		Możliwość wybuchu kolejnej epidemii skutkującej wypaleniem kadry i spadkiem motywacji do dydaktyki.
--	--	---

.....
(podpis Dziekana)

.....
(podpis Rektora)

Szczecin, dnia 15 marca 2024r.

Część III. Załączniki

Załącznik nr 1. Zestawienia dotyczące ocenianego kierunku studiów

Tabela 1. Liczba studentów ocenianego kierunku²

Poziom studiów	Rok studiów	Studia stacjonarne PI / EP		Studia niestacjonarne PL	
		Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki	Dane sprzed 3 lat	Bieżący rok akademicki
jednolite studia magisterskie	I	245 / 108	218 / 103	33	57
	II	232 / 108	184 / 96	4	40
	III	208 / 122	215 / 76	4	32
	IV	210 / 82	204 / 65	2	18
	V	169 / 59	218 / 59	2	9
	VI	166 / 81	220 / 75	1	2
Razem:		1230 / 560	1259 / 474	46	158

Tabela 2. Liczba absolwentów ocenianego kierunku w ostatnich trzech latach poprzedzających rok przeprowadzenia oceny

Poziom studiów	Rok ukończenia	Studia stacjonarne PL/EP		Studia niestacjonarne PL	
		Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku	Liczba studentów, którzy rozpoczęli cykl kształcenia kończący się w danym roku	Liczba absolwentów w danym roku
jednolite studia magisterskie	2022/2023	205 / 117	203 / 58	19	0
	2021/2022	196 / 125	169 / 58	17	0
	2020/2021	182 / 144	161 / 78	33	0
Razem:		583 / 386	532 / 194	69	0

² Należy podać liczbę studentów ocenianego kierunku, z podziałem na poziomy, lata i formy studiów (z uwzględnieniem tylko tych poziomów i form studiów, które są prowadzone na ocenianym kierunku).

Tabela 3. Wskaźniki dotyczące programu studiów na ocenianym kierunku studiów, poziomie i profilu określone w rozporządzeniu Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów (Dz. U. poz. 1861 z późn. zm.)³

Nazwa wskaźnika	Liczba punktów ECTS/Liczba godzin
Liczba semestrów i punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na ocenianym kierunku na danym poziomie	12 semestrów 387 ECTS
Łączna liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów ⁴	5230
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia	209
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	ponad 50% 328
Łączna liczba punktów ECTS, jaką student musi uzyskać w ramach zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych w przypadku kierunków studiów przyporządkowanych do dyscyplin w ramach dziedzin innych niż odpowiednio nauki humanistyczne lub nauki społeczne	12 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom do wyboru	16 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana praktykom zawodowym (jeżeli program studiów przewiduje praktyki)	20 ECTS
Wymiar praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki) ⁵	600
W przypadku stacjonarnych studiów pierwszego stopnia i jednolitych studiów magisterskich liczba godzin zajęć z wychowania fizycznego.	120
W przypadku prowadzenia zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość:	
1. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach stacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach stacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	1) 5830/870
2. Łączna liczba godzin zajęć określona w programie studiów na studiach niestacjonarnych/ łączna liczba godzin zajęć na studiach niestacjonarnych prowadzonych z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.	2) 5830/870

³ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

⁴ Proszę podać łączną liczbę godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów bez liczby godzin praktyk zawodowych (jeżeli program studiów przewiduje praktyki).

⁵ Proszę podać wymiar praktyk w miesiącach oraz w godzinach dydaktycznych.

Tabela 4. Zajęcia lub grupy zajęć związane z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów⁶

Nazwa zajęć/grupy zajęć	Forma/formy zajęć	Łączna liczba godzin zajęć stacjonarne/niestacjonarne	Liczba punktów ECTS
Biologia molekularna	W/Ćw.	40	3
Biofizyka	W/S	35	2,5
Anatomia	W/Ćw.	180	22
Histologia z Embriologią	W/S/Ćw.	100	12
Cytofizjologia	W	15	1
Medycyna katastrof	W/S/Ćw.	20	1,5
Etyka lekarska z bioetyką	S	40	2
Immunologia	W/S/Ćw.	55	4
Fizjologia	W/S/Ćw.	190	20
Biochemia	W/S/Ćw.	170	19
Parazytologia	Ćw.	10	1
Zdrowie publiczne z epidemiologią	W/S/Ćw.	35	3
Patomorfologia	W/S/Ćw.	160	14
Pediatrica	W/S/Ćw.	350	22
Metodologia badań naukowych	W/S	15	1
Mikrobiologia	W/S/Ćw.	70	7
Patofizjologia	W/S/Ćw.	120	12
Dermatologia	W/S/Ćw.	40	3
Diagnostyka laboratoryjna	S/Ćw.	60	6
Choroby wewnętrzne	W/S/Ćw.	616	38,5
Farmakologia	W/S/Ćw.	115	8
Otolaryngologia	W/S/Ćw.	55	4
Prawo i medycyna sądowa	S/Ćw.	50	4
Diagnostyka obrazowa	W/S/Ćw.	85	6
Choroby zakaźne	W/S/Ćw.	68	4

⁶ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie.

Okulistyka	W/S/Ćw.	56	4
Genetyka kliniczna	W/S/Ćw.	55	4,5
Medycyna rodzinna	W/S/Ćw.	95	6,5
Geriatrya	W/S/Ćw.	18	1
Chirurgia ogólna z urologią	W/S/Ćw.	108	5
Toksykologia	S/Ćw.	30	1,5
Chirurgia dziecięca	W/S/Ćw.	40	2
Choroby układu oddechowego	W/S/Ćw.	25	1
Alergologia kliniczna	S/Ćw.	31	1,5
Anatomia kliniczna z elementami anatomii radiologicznej	W	20	1
Medycyna nuklearna	W/S/Ćw.	20	1
Neurologia	W/S/Ćw.	85	6
Anestezjologia i intensywne terapie	W/S/Ćw.	75	5
Psychiatria	S/Ćw.	120	7
Chirurgia ogólna i onkologiczna	W/S/Ćw.	120	6
Ortopedia i traumatologia	W/S/Ćw.	50	3
Ginekologia	W/S/Ćw.	106	5
Położnictwo	W/S/Ćw.	146	8
Medycyna ratunkowa	W/S/Ćw.	90	6
Onkologia	W/S/Ćw.	45	3
Medycyna paliatywna	S/Ćw.	12	1
Rehabilitacja	S/Ćw.	25	1
Neonatologia	W/Ćw.	18	1
Neurochirurgia	W/S/Ćw.	35	2
Farmakologia kliniczna	Ćw.	15	1
Transplantologia	W/S/Ćw.	40	2
Diagnostyka różnicowa objawów	S	15	1
Podstawy EBM (Evidence Base Medicine)	W	10	0,5
Chirurgia	Ćw	120	8

Specjalność do wyboru (nauki kliniczne: zabiegowe - F, niezabiegowe – E)	Ćw.	180	12
Razem:		4499	328

W - wykłady, S - seminaria, Ćw. - ćwiczenia

Tabela 5. Informacja o programach studiów/zajęciach lub grupach zajęć prowadzonych w językach obcych⁷

Nazwa programu/zajęć/grupy zajęć	Forma realizacji	Semestr	Forma studiów	Język wykładowy	Liczba studentów (w tym niebędących obywatelami polskimi)
English Program i Asklepios					
English Program Faculty of Medicine and Dentistry Major: Medicine	Stacjonarna	1-12	stacjonarna	angielski	474 (w tym 423 niebędących obywatelami polskimi)

Link do strony internetowej uczelni, pod którym zamieszczono treść Raportu Samooceny:

https://www.pum.edu.pl/studia_iii_stopnia/student/wydzia_medycyny_i_stomatologii/kierunek_lekarski/raport_samooceny/

⁷ Tabelę należy wypełnić odrębnie dla każdego z poziomów studiów i każdej z form studiów podlegających ocenie. Jeżeli wszystkie zajęcia prowadzone są w języku obcym należy w tabeli zamieścić jedynie taką informację.